

Europeiska unionens officiella tidning

ISSN 1725-2504

C 23

fyrtingsjunde årgången

27 januari 2004

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I Meddelanden

.....

II Förberedande rättsakter

Regionkommittén

51:a plenarsession, 9 oktober 2003

2004/C 23/01	Yttrande från Regionkommittén om "ReK:s förslag till regeringskonferensen"	1
2004/C 23/02	Yttrande från Regionkommittén om "Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet – Handel och utveckling: att hjälpa utvecklingsländerna att dra nytta av handeln"	8
2004/C 23/03	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om offentlig foder- och livsmedelskontroll"	14
2004/C 23/04	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: 'Industripolitiken i ett utvidgat Europa'"	16

SV

2004/C 23/05	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 508/2000/EG av den 14 februari 2000 om upprättande av Kultur 2000-programmet"	20
2004/C 23/06	Yttrande från Regionkommittén om: — "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av rådets beslut nr 821/2000/EG av den 20 december 2000 om genomförande av ett program för att stimulera utveckling, distribution och marknadsföring av europeiska audiovisuella verk (Media Plus–Utveckling, distribution och marknadsföring)", och — "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av Europaparlamentets och rådets beslut nr 163/2001/EG av den 19 januari 2001 om genomförande av ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin (Media-yrkesutbildning) (2001–2005)"	24
2004/C 23/07	Yttrande från Regionkommittén om "Den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen 2004–2006"	27
2004/C 23/08	Yttrande från Regionkommittén om "Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet: Mer tillgängliga, rättvisa och väladministrerade asylsystem"	30
2004/C 23/09	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet inför Europeiska rådet i Thessaloniki om utvecklingen av en gemensam politik för olaglig invandring, människosmuggling och människohandel, yttre gränser och återvändande av personer som vistas olagligt i EU"	33
2004/C 23/10	Yttrande från Regionkommittén om: — "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Ett utvidgat europeiskt grannskap: En ny ram för förbindelserna med våra grannländer i öster och söder", och — "Meddelande från kommissionen – På väg mot ett nytt grannskapsinstrument" .	36

II

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

Yttrande från Regionkommittén om ”ReK:s förslag till regeringskonferensen”

(2004/C 23/01)

BAKGRUND

Presidiets beslut av den 1 juli 2003 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget ge utskottet för konstitutionella frågor och EU:s styrelseformer i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Det utkast till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som lades fram för Europeiska rådets ordförande i Rom den 18 juli 2003 (CONV 850/03).

Förklaringen om unionens framtid som antogs vid Europeiska rådets möte i Nice.

Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Laeken den 14–15 december 2001 och särskilt Laekenförklaringen om Europeiska unionens framtid.

Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Thessaloniki den 19–20 juni 2003.

Europaparlamentets resolution om utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa samt Europaparlamentets yttrande om sammankallandet av regeringskonferensen (A5-0299/2003).

Kommissionens yttrande enligt artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen om sammankallande av en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar i syfte att ändra fördragen (KOM(2003) 548 slutlig).

ReK:s resolution av den 3 juli 2003 om Europeiska konventets rekommendationer (CdR 198/2003 fin) ⁽¹⁾ (CONV 827/03).

De förslag ReK överlämnade till Europeiska konventet i anslutning till dess arbete, och som inte har tagits med i utkastet till konstitution (se bilaga 1).

Det utkast till yttrande (CdR 169/2003 rév.) som antogs av utskottet för konstitutionella frågor och EU:s styresformer den 26 september 2003 (föredragande: Albert Bore, Regionkommitténs ordförande, ordförande för Birmingham City Council (UK–PSE) och Reinhold Bocklet, Regionkommitténs förste vice ordförande, minister i Bayerns delstatsregering, med ansvar för federala frågor och Europafrågor (DE–PPE)).

⁽¹⁾ EUT C 256, 24.10.2003, s. 62.

och av följande skäl:

- 1) I förklaringen om unionens framtid som antogs vid Europeiska rådets möte i Nice fastställdes riktlinjerna för den process som vi nu kommit till slutskedet av så här inför regeringskonferensen. Enligt denna förklaring skulle följande fyra frågor behandlas i processen: frågan om hur man skall upprätta och därefter upprätthålla en mer exakt avgränsning av EU:s och medlemsstaternas befogenheter som överensstämmer med subsidiaritetsprincipen; vilken ställning den i Nice proklamerade Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skall ha, i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådet i Köln; en förenkling av fördragen för att göra dem tydligare och lättare att förstå, utan att deras innebörd ändras; de nationella parlamentens roll i den europeiska strukturen.
- 2) I Laekenförklaringen från december 2001 gavs ett konvent om EU:s framtid i uppdrag att skapa förutsättningar för så breda och öppna förberedelser som möjligt inför regeringskonferensen och att behandla följande frågor: en bättre fördelning och definition av behörighet i Europeiska unionen, förenkling av unionens instrument, mer demokrati, öppenhet och effektivitet i Europeiska unionen, en grundlag för de europeiska medborgarna.
- 3) Ett bättre erkännande av den lokala och regionala dimensionen inom EU:s nya struktur kommer både att förbättra effektiviteten inom EU och förbättra relationerna med medborgarna.
- 4) Det utkast som konventet om EU:s framtid lagt fram för stats- och regeringscheferna bildar grundvalen för det framtida fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som skall slutbehandlas av regeringskonferensen.

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Allmän bakgrund

1.1. Regionkommittén anser att beslutsfattande nära medborgarna är den nödvändiga motvikten och det nödvändiga komplementet till den allmänna globaliseringen.

1.2. Den europeiska integrationen bör i en utvidgad union inte längre begränsas till ekonomiskt samarbete, utan bör i högre grad omfatta politiskt beslutsfattande där hänsyn tas till lokala och regionala myndigheter, därför att en sådan beslutsprocess i allmänhet har inverkan på alla förvaltningsnivåer.

1.3. Regionkommittén anser att de lokala och regionala myndigheterna måste vara välunderrättade om de pågående processerna och rådfrågas i ett tidigt skede för att kunna delta fullt ut i den europeiska beslutsprocess vars resultat de har ansvar för att genomföra.

1.4. Vi är positiva till den allmänna utveckling som skett sedan i början av 1990-talet, i vilken man tar hänsyn till den lokala och regionala dimensionen i EU:s beslutsprocess. Detta avspeglas både genom inrättandet av ReK och genom den strävan efter att ge nivåerna under den statliga större ansvar och ökade befogenheter som skett parallellt och som är ett uttryck för den decentralisering som skett i flera medlemsstater.

1.5. Regionkommittén ser Europeiska kommissionens vitbok om styrelseformerna i EU som ett bevis på att EU har utvecklats mot ett flernivåstyre. De lokala och regionala förvaltningsnivåerna måste därför ges en större roll och större respekt måste skapas för deras befogenheter.

1.6. Kommittén understryker behovet av en regelbunden dialog mellan Europeiska kommissionen och regionala och lokala myndigheter samt de sammanslutningar som företräder dem och anser sig vara i stånd att främja en effektiv dialog i viktiga politiska frågor.

1.7. Det samarbetsprotokoll som undertecknades av Europeiska kommissionen och ReK är en viktig utgångspunkt för närmare samarbete. Det är nu lämpligt att fördjupa detta samarbete för att återspegla ReK:s roll när det gäller att företräda regionernas och de lokala myndigheternas gemensamma intresse i Europa.

1.8. Det är positivt att ReK allt oftare deltar i informella rådsmöten.

1.9. Regionkommittén upprepar kravet på att inrymma en utvärdering av konsekvenserna för de lokala och regionala förvaltningsnivåerna i de finansiella och administrativa utvärderingarna av Europeiska kommissionens viktigaste förslag.

Konventsprocessen och samråd

1.10. Det är glädjande att konventet om EU:s framtid har erkänt de lokala och regionala myndigheternas roll och ställning i den europeiska integrationsprocessen, vilket i synnerhet framgår av att man ägnat en hel plenarsession åt denna fråga.

1.11. Kommittén välkomnar det goda samarbete som har utvecklats mellan ReK och sammanslutningarna för lokala och regionala myndigheter inom ramen för konventet.

1.12. Regionkommittén välkomnar även de goda relationer som skapades med Europaparlamentet vid utarbetandet av betänkandet om de regionala och lokala myndigheternas roll i den europeiska integrationen. Vi ser fram emot att stärka relationerna med Europaparlamentet ytterligare.

1.13. Kommittén anser att det nu är dags att utöka den lokala och regionala dimensionens roll inom EU:s styrelseformer och EU:s institutionella struktur, vilket beslutades i samförstånd vid konventets plenarsession den 7 februari 2003.

Bedömning av den nya konstitutionen

1.14. Vi noterar med tillfredsställelse det samförstånd som kommit till uttryck för en konstitution för de europeiska medborgarna. Detta utgör ett historiskt framsteg i den europeiska uppbyggnadsprocessen.

1.15. Kommittén ser positivt på de betydande framsteg som konventionsdeltagarna gjort när det gäller att säkerställa en bättre definition och fördelning av befogenheterna i unionen, att åstadkomma en förenkling av unionens instrument samt att förstärka institutionernas demokratiska legitimitet, öppenhet och effektivitet. När det gäller EU:s fortsatta utveckling är det nödvändigt att ständigt granska vilka uppgifter som kan utföras gemensamt i en betydligt större union.

1.16. Det är glädjande att EU:s lokala och regionala myndigheter gets ett konstitutionellt erkännande i utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa, särskilt med avseende på

- den vikt som lagts vid de grundläggande värdena och rättigheterna,
- respekten för det lokala och regionala självstyret,
- erkännandet av den kulturella och språkliga mångfaldens betydelse,
- att den territoriella sammanhållningen skrivs in som ett av unionens mål,
- erkännandet av närdemokratis betydelse i unionen,

- den nya definitionen av subsidiaritetsprincipen,
- det tidigare lagda samrådet med representativa sammanslutningar och det civila samhället i samband med förslag till rättsakter,
- att Regionkommittén engageras i förhandskontrollen av tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna,
- att kommittén ges rätt att väcka talan inför EG-domstolen för att försvara sina rättigheter,
- att kommittéledamöternas mandatperiod förlängs från 4 till 5 år i likhet med vad som gäller för ledamöterna i kommissionen och parlamentet.

1.17. Regionkommittén är positiv till sina framtida rättigheter och skyldigheter enligt utkastet till konstitution, t.ex. de som fastställs i subsidiaritetsprotokollet. Vi är beredda att göra den interna omorganisation som krävs för att ha möjlighet att uppfylla våra nya skyldigheter på ett tillfredsställande sätt.

1.18. Regionkommittén måste stärka sina interna mekanismer för att utarbeta yttranden om remisser som rör de förväntade nya områden som omfattas av obligatoriskt samråd, utarbeta förberedande rapporter och utvärderingsrapporter på begäran från Europeiska kommissionen och för att vid behov kunna agera i EG-domstolen på ett tillfredsställande sätt.

1.19. ReK betonar att det mot bakgrund av en eventuell utökning av områden som kräver samråd med ReK vid sidan av Europaparlamentets allt större makt i samband med medbeslutanderätten enligt utkastet till konstitution är lämpligt att fördjupa relationerna för att öka förståelsen för den lokala och regionala dimensionen i Europaparlamentet. Mot denna bakgrund är det även lämpligt att Europaparlamentet i högre grad utnyttjar den möjlighet att höra ReK som fastställs i fördragen.

1.20. Vi ser fram emot att delta mer regelbundet vid ministerrådets möten och informella rådsmöten för att företräda den lokala och regionala nivån.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1. Regionkommittén uppmanar stats- och regeringscheferna att låta utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa vara utgångspunkten för förhandlingarna vid regeringskonferensen eftersom utkastet återspeglar den jämvikt mellan institutionerna som man förhandlat fram så minutöst i konventet om EU:s framtid.

2.2. Kommittén anser dock att man bör ta hänsyn till de viktiga ändringar som anges i detta yttrande för att rätta till inkonsekvenserna i fördragets olika delar utan att man upphäver jämvikten mellan institutionerna.

2.3. Regionkommittén rekommenderar därför i enlighet med utvecklingen av ReK:s roll i del I och i subsidiaritetsprotokollet att de områden i del III som omfattas av obligatoriskt samråd med ReK utökas till politikområden som har direkt inverkan på lokal och regional nivå, bl.a. jordbruk, statligt stöd och tjänster av allmänt intresse, forskning och utveckling, industri och invandring, social trygghet, säkerhet och rättvisa.

2.4. Regionkommittén önskar att dess nuvarande funktion skall stärkas genom en övergripande klausul som föreskriver att ReK skall rådfrågas på områden med delad behörighet, vad gäller åtgärder för samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken samt insatser för stöd, samordning och kompletterande verksamhet.

2.5. Regionkommittén delar kommissionens åsikt att det i utkastet till konstitutionellt fördrag finns en viss brist på överensstämmelse mellan unionens mål och målen inom vissa politikområden som inte har setts över. ReK anmodar regeringskonferensen att skapa samstämmighet.

2.6. Vi rekommenderar vidare att Regionkommittén omnämns jämte Europaparlamentet, rådet och medlemsstaternas regeringar i avdelning VI: unionens demokratiska liv, artikel 45 om principen om representativ demokrati, detta mot bakgrund av att dess medlemmar företräder den demokratiska närhetsprincipen som är central för unionen.

2.7. Kommittén begär att regionala ministrar skall få delta i rådets möten i enlighet med artikel 203 i EG-fördraget. Detta måste även säkerställas i framtiden.

2.8. Regionkommittén kräver att man beaktar förslaget från såväl Regionkommitténs representanter i konventet som från många representanter för medlemsstaterna, Europaparlamentet och de nationella parlamenten om att inkludera frågan om samarbete över nations- och regiongränser i del I i konstitutionen samt dess rättsliga grund i del III i konstitutionen eftersom regionerna i medlemsstaterna och anslutningsländerna anser att detta är särskilt viktigt för den europeiska integrationsprocessen och begär att regeringskonferensen ser till att fördraget kommer att innehålla en tydlig rättslig grund för stödet till vänortssamarbete.

2.9. Regionkommittén begär att man i utkastet till fördrag tydligt klargör att Europeiska unionen inte har någon behörighet att besluta om utformningen av tjänster av allmänt intresse.

2.10. Regionkommittén upprepar kravet från ordföranden i konventet om EU:s framtid, Valéry Giscard d'Estaing, att den kommande regeringskonferensen skall tillämpa samma öppna arbetssätt som konventet. Vi begär därför att ändringsförslagen offentliggörs om det skulle göras några betydande ändringar i utkastet till konstitution, så att medborgarna hålls underättade och har möjlighet att reagera om det skulle behövas.

2.11. Det är välkommet att man föreslår att konventets öppna arbetssätt bibehålls vid översynen av EG-fördraget. Vi anser dock att detta skulle förbättras ytterligare genom att låta Regionkommitténs representanter delta som fullvärdig part och genom att verka för en ökad återkoppling på den debatt som förs med hänsyn till de nationella parlamenten.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

BILAGA

till Regionkommitténs yttrande

Sammanfattning av de viktigaste förslagen som Regionkommittén lämnat till konventet om EU:s framtid och som inte tagits med i utkastet till konstitution (CONV 850/03 av den 18 juli 2003).

— STÄLLNING INOM DEN NYA KONSTITUTIONEN:

ReK har begärt att tas upp i förteckningen över institutioner som nämns i artikel 18.2 i del I av utkastet till konstitution och har även lagt fram följande ändringsförslag:

Artikel 31: Unionens rådgivande organ Regionkommittén

1. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall bistås av en regionkommitté **för att säkerställa att hänsyn tas till den lokala, regionala och territoriella dimensionen samt mångfalden i Europas folks kultur och traditioner i utformningen, genomförandet och utvärderingen av unionens politik. Denna kommitté skall också bidra till att kontrollera tillämpningen av subsidiaritets-, proportionalitets- och närhetsprinciperna.**
2. Regionkommittén skall bestå av företrädare för regionala och lokala organ som **antingen** har **valts** till ett regionalt eller lokalt organ eller är politiskt ansvariga inför en vald församling. Regionkommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.
3. **Regionkommittén skall höras av Europaparlamentet, rådet och kommissionen inom de områden som nämns i artiklarna 13, 14 och 16 och i enlighet med del III. Som observatör övervakar kommittén lagstiftningsprocessen inom dessa områden ⁽¹⁾.**
4. **Regionkommittén kan höras av Europaparlamentet, rådet och kommissionen i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa båda tre institutioner finner det lämpligt.**
5. **Regionkommittén får på eget initiativ avge ett yttrande i sådana fall där den anser att det är lämpligt.**
6. Reglerna för **denna kommittés** sammansättning, för hur **dess** ledamöter skall utses, för **dess** befogenheter och arbetssätt fastställs i artiklarna 268, 269, 270 **III-292 till III-294** i del **III** i konstitutionen. Reglerna för **dess** sammansättning skall regelbundet ses över av rådet på förslag från kommissionen **efter att ha hört Europaparlamentet och Regionkommittén** för att följa unionens utveckling på det ekonomiska, sociala och demografiska området.

ReK har föreslagit följande ändringar i artikel III-294 i del III:

Regionkommittén skall höras av Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen och **inom de områden som nämns i artiklarna 13, 14 och 16** i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa institutioner finner det lämpligt.

I fall där det enligt denna konstitution krävs samråd med kommittén skall den institution som har hört kommittén ange sina skäl till att man eventuellt inte följer kommitténs rekommendationer.

Regionkommittén har rätt att ställa frågor både skriftligt och muntligt till kommissionen.

⁽¹⁾ Se ReK:s bidrag till konventet (CONV 618/03).

— **FLER OMRÅDEN DÄR ReK BÖR HÖRAS**

Beskrivning av ReK:s ändringsförslag som lades fram för konventet om EU:s framtid beträffande del III i utkastet till konstitution

Nya prioriterade områden där ReK begär att få bli hörd:

- Regler för rösträtt och rätt att delta i kommunala val III-10.
- Kommissionens rapport om medborgarskap III-13.
- Liberalisering av tjänster III-32.
- Harmonisering av lagstiftningen om indirekt beskattning III-62.
- Tillnärmning av lagstiftningen rörande den inre marknaden III-64, III-65.
- Statligt stöd III-56, III-57, III-58.
- Samarbete i fråga om socialt skydd III-116.
- Jordbruk III-127.
- Forskning och teknisk utveckling III-149, III-150, III-151, III-152, III-154.

Prioriterade områden där ReK begär att det skall införas en hänvisning till lokala och regionala myndigheter inom följande av unionens politikområden:

- Tjänster av allmänt intresse III-6.
- Statligt stöd III-57.
- Inre säkerhet (ett område med frihet, säkerhet och rättvisa) III-158–178.
- Tillnärmning av lagstiftningen rörande den inre marknaden III-64, III-65.

— **ReK:s SAMMANSÄTTNING**

ReK lade fram ett ändringsförslag angående vikten av att rådfrågas men lade inte fram något förslag om sin framtida sammansättning.

Artikel III-292

Antalet ledamöter i Regionkommittén får inte överstiga 350. Kommitténs ledamöter skall fastställas i ett europeiskt beslut som skall antas av ministerrådet med enhällighet **efter att ha hört Regionkommittén**.

— **UTKAST TILL PROTOKOLL OM TILLÄMPNING AV SUBSIDIARITETS- OCH PROPORTIONALITETS-PRINCIPERNA**

ReK har lagt fram en rad ändringsförslag till utkastet till protokoll, vilket nu skiljer sig betydligt från den ursprungliga versionen. De centrala förslagen från ReK omfattar en begäran om att Europeiska kommissionen för ett brett samråd med ReK och att ReK skall erhålla alla officiella dokument som EU:s institutioner och de nationella parlamenten erhåller.

ReK önskar framför allt att vid sidan av de nationella parlamenten vara delaktig i att värna subsidiaritetsprincipen under den sex veckor långa perioden för tidig varning, och ha rätt att utarbeta ett motiverat yttrande om förslaget strider mot denna princip.

Slutligen begär ReK även att få erhålla kommissionens rapport om tillämpningen av artikel 9 i konstitutionen i likhet med de övriga institutionerna och medlemsstaternas nationella parlament.

— UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

Artikel 45.2

Medborgarna skall företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Medlemsstaterna skall företrädas i Europeiska rådet och i ministerrådet av sina regeringar vilka själva skall vara ansvariga inför de nationella parlamenten, som valts av deras medborgare. **Lokala och regionala organ skall företrädas i Regionkommittén, vars ledamöter skall väljas av medborgarna eller vara politiskt ansvariga inför en vald församling.**

— GRÄNSÖVERSKRIDANDE OCH MELLANREGIONALT SAMARBETE

Vi har en lång tradition av samarbete över nations- och regiongränser i Europa. Den utgör en av de sociokulturella grundvalarna i den europeiska integrationen. Det är därför nödvändigt att skapa en rättslig grund för att ge unionen möjlighet att bedriva sådant samarbete.

Artikel 3

3. Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, **gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete** samt solidaritet mellan medlemsstaterna.

Artikel 13

Tillägg till huvudområdena med delade befogenheter: "**gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete**".

Artikel 56

Gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete över nations- och regionsgränser kan vara en viktig faktor för god grannsamja.

Artikel III-116

Unionen skall utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i syfte att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen. Unionen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan de olika regionerna och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena. **Den skall underlätta gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete.**

— ÄNDRING AV FÖRDRAGET

Slutligen har ReK begärt att tas med som fullvärdig part i artikel IV-7 vid en eventuell framtida ändring av fördraget om upprättande av en konstitution.

Yttrande från Regionkommittén om ”Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet – Handel och utveckling: att hjälpa utvecklingsländerna att dra nytta av handeln”

(2004/C 23/02)

BACKGRUND

Meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Handel och utveckling – Att hjälpa utvecklingsländerna att dra nytta av handeln (KOM(2002) 513 slutlig).

Kommissionens beslut av den 11 februari 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende, och den skrivelse som kommissionens vice ordförande Loyola de Palacio samma dag sände till Albert Bore, Regionkommitténs ordförande, med en begäran om ett yttrande från kommittén i detta ärende i enlighet med samarbetsavtalet från 2001.

Det protokoll om villkoren för samarbetet mellan Europeiska kommissionen och Regionkommittén som undertecknades av kommissionens och ReK:s ordförande den 20 september 2001 (DI CdR 81/2001 rév.).

Presidiets beslut av den 9 oktober 2002 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet (punkt 7 b på dagordningen, 2002/DEV/5).

Artiklarna 177 och 178 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Partnerskapsavtalet mellan staterna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan, undertecknat i Cotonou den 23 juni 2000.

Rådets och kommissionens förklaring om Europeiska gemenskapens biståndspolitik från den 10 november 2000.

Slutsatserna från WTO:s fjärde ministermöte i Doha i november 2001.

Slutsatserna från den internationella konferensen i Monterrey i mars 2002 om finansiering för utveckling och från toppmötet i Johannesburg i september 2002 om hållbar utveckling.

Meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik (KOM(2000) 212 slutlig).

Meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Mot ett globalt partnerskap för hållbar utveckling (KOM(2002) 82 slutlig).

Europaparlamentets betänkande om förstärkning av kapaciteten i utvecklingsländerna av den 18 mars 2003 (A5-0066/2003 – 2002/2157(INI)).

Regionkommitténs yttrande om De fortsatta WTO-förhandlingarna (CdR 181/2002 fin) ⁽¹⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 100/2003 rév.) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 23 maj 2003 (föredragande: Ron Watson, fullmäktigeledamot i Sefton Metropolitan District Council, UK-PPE),

⁽¹⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 37.

och av följande skäl:

- 1) Integreringen av utvecklingsländer, särskilt de minst utvecklade, i världsekonomin är en nödvändig förutsättning för deras tillväxt och för en hållbar social och ekonomisk utveckling.
- 2) Gemenskapens politik inom området för utvecklingssamarbete skall främja en varaktig ekonomisk och social utveckling i utvecklingsländerna, särskilt i de mest missgynnade bland dessa, och en harmonisk och successiv integration av utvecklingsländerna i världsekonomin.
- 3) Regional integration och regionalt samarbete bidrar till att integrera utvecklingsländerna i världsekonomin samt till att konsolidera freden och att förebygga konflikter.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

1. Inledning

av handelsrelaterat bistånd och av kapacitetsuppbyggnad erbjuds.

1.1. Den 1 januari 1995 ersattes Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) av Världshandelsorganisationen (WTO) som centralt forum för multilaterala handelsförbindelser. Beslutet att inrätta WTO fattades 1994 i Marrakech som ett resultat av nästan åtta års multilaterala handelsförhandlingar inom ramen för GATT:s Uruguayrunda.

— Vid toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg i augusti–september 2002 enades man om att politiska åtgärder på handels-, utvecklings- och miljöområdena måste stödja varandra.

1.2. Efter det att Kina blev medlem i WTO i december 2001 finns nu 144 medlemsländer, som svarar för mer än 90 % av den internationella handeln.

1.4. Europeiska unionen har aktivt deltagit i dessa WTO- och FN-konferenser, och rent generellt i förhandlingarna om handel och utveckling:

1.3. Efter det omskrivna misslyckandet vid WTO:s tredje ministermöte i Seattle i november 1999, då det förekom starka protester mot "globaliseringen" och WTO:s sätt att fungera, har ett antal konferenser hållits i syfte att skapa ett godtagbart gemensamt regelverk för världshandeln. Dessa regler skall följa principerna om hållbar utveckling och beakta de 49 minst utvecklade ländernas särskilda behov:

— EU:s kommissionsledamot med ansvar för handelsfrågor, Pascal Lamy, har kraftfullt talat för att det behövs en ny, omfattande förhandlingsrunda (dvs. Doha-agendan för utveckling) och har gett sitt stöd till WTO:s satsning på att utvidga handelsreglernas giltighet till att omfatta även tjänster, genom Allmänna tjänstehandelsavtalet, GATS.

— Vid WTO:s fjärde ministermöte i Doha i november 2001 antogs Doha-agendan för utveckling. Detta är en strategi som bygger på en positiv betoning av utveckling och på vikten av kapacitetsuppbyggnad för att alla länder skall kunna delta på ett effektivt sätt i handelsförhandlingarna. Doharundan, som ersätter Uruguayrundan (1985–1997), skall avslutas den 1 januari 2005.

— Inom EU förs en fortlöpande och politiskt mycket hätsk debatt om behovet av att reformera den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). EU håller på att förstärka sin förhandlingsposition inom WTO i jordbruksfrågor (Reinhold Bocklet, statsråd i Bayerns delstatsregering med ansvar för federala frågor och Europafrågor, var föredragande för ett yttrande i detta ärende som antogs vid plenarsessionen den 9 april 2003).

— Vid FN:s konferens om utvecklingsfinansiering i Monterrey i mars 2002 underströks behovet av att handelshinder på utbudssidan avskaffas och att tillförlitlig finansiering

— EU har tagit ett initiativ kallat "Allt utom vapen", som främjar tullfri import till industrialiserade länder av alla jordbruksprodukter från de fattigaste länderna i världen (de minst utvecklade länderna, i nuläget 49 till antalet).

— Europeiska kommissionen publicerade i april 2000 ett meddelande om "Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik" ⁽¹⁾. I meddelandet behandlas främst behovet av att hjälpa utvecklingsländerna att bygga upp sin kapacitet för meningsfull medverkan i handelsförhandlingar och att ge stöd till politiska reformer i syfte att främja handel och utländska företagsinvesteringar (t.ex. främjande av en sund makroekonomisk politik och stöd till den privata sektorns engagemang).

1.5. En linje i EU:s politik har varit att framhålla vikten av ekonomisk utveckling, handel och konkurrens inom ramen för en tydlig "avregleringsagenda". Samtidigt har en annan linje främst varit inriktad på det bredare begreppet "hållbar utveckling", definierad som en integrering av de "tre pelarna" ekonomisk utveckling, social utveckling (inbegripet hälsovård, jämställdhet och arbetstagares rättigheter) och miljöskydd. Ibland talas också om en fjärde pelare – kulturell utveckling eller kulturell identitet. Andra centrala inslag i den hållbara utvecklingen är framtidsaspekten, dvs. rättvisa mellan generationer (att inte gynna de nu levande generationerna på kommande generationers bekostnad genom att kortsynt koncentrera sig på kortsiktiga fördelar), och "globaliteten" (dvs. att det är viktigt att betrakta handlingars konsekvenser i ljuset av deras påverkan på den globala miljön, även här på längre sikt).

1.6. EU har erkänt att dessa båda linjer måste vara "sammanhängande" och "samverkande", bland annat i kommissionens meddelande "Mot ett globalt partnerskap för hållbar utveckling" ⁽²⁾. Ett tydligt försök har gjorts att se till att EU:s centrala politik (t.ex. GJP och den gemensamma fiskeripolitiken samt handels-, energi-, transport- och industripolitiken) i högre grad överensstämmer med principerna för hållbar utveckling.

2. Regionkommitténs ståndpunkt

2.1. Regionkommittén inser att det råder ett mycket sammansatt förhållande mellan ökad handel, ekonomisk utveckling och fattigdomsbekämpning.

2.2. Kommittén anser att ökad öppenhet i handeln mellan nationer både historiskt och i nuläget rent generellt leder till

positiva resultat när det gäller investeringar och ekonomisk utveckling.

2.3. ReK menar dock att kopplingen till fattigdomsbekämpningen inte är lika tydlig, eftersom den sammanhänger med en kombination av andra inhemska politiska och institutionella faktorer: En "ond cirkel" när det gäller handel och ekonomisk tillväxt kan leda till en minskning av den absoluta fattigdomen på samhällelig nivå, men till en ökning av orättvisorna i fråga om förmögenhet och inkomst inom utvecklingsländerna.

2.4. Kommittén ger ett kraftfullt stöd till den ökade betoning på kopplingen mellan handel, utveckling, fattigdomsbekämpning och kapacitetsuppbyggnad som Doha-agendan för utveckling innebär.

En positiv modell för öppenhet i handeln

2.5. Regionkommittén anser att ett antal villkor måste vara uppfyllda för att öppenhet i handeln skall kunna bli en positiv kraft. Dessa villkor behandlas generellt sett utförligt i kommissionens meddelande, men vissa av dem måste framhållas mer.

2.6. Kommittén hävdar att det som allmänt sett krävs är en riktig balans mellan å ena sidan ansträngningarna att öka handeln, investeringarna och den ekonomiska tillväxten, som en del av ett program baserat på avreglering och globalisering – som tveklöst har potential att skapa betydande förbättringar av välfärden i de minst utvecklade länderna – och, å andra sidan, respekten för principerna för hållbar utveckling, behovet av tydliga och rättvisa bytesförhållanden och ett klart och tydligt erkännande från de rika, industrialiserade ländernas sida av de akuta problem som de minst utvecklade länderna har i handelsförhandlingar. Dessa problem orsakades dels av ett alltför stort beroende av en begränsad uppsättning jordbruks- och industriprodukter som är mycket känsliga för marknadsfluktuationer, dels av avsaknad av kapacitet att delta i förhandlingar på jämställd fot.

2.7. ReK beklagar att denna balans inte föreligger, på grund av följande:

— Trots att man vid det toppmöte om hållbar utveckling som hölls nyligen försökte integrera de tre pelarna för hållbar utveckling (ekonomisk utveckling, social utveckling och miljöskydd), ges ekonomisk utveckling – inbegripet handel – en mer framträdande plats av statsmakter och företag än de båda övriga principerna.

⁽¹⁾ KOM(2000) 212 slutlig.

⁽²⁾ KOM(2002) 82 slutlig.

- Världshandelsorganisationen (WTO), som spelar en central roll när det gäller att skapa ett regelverk för hanteringen av handelsförbindelserna, genomför ett kraftfullt program för ekonomisk avreglering och ägnar inte tillräcklig uppmärksamhet åt den sociala utvecklingen (hälsovård, arbetsvillkor, rättvis- och fattigdomsfrågor), miljöskyddet och åt det som vissa anser vara den hållbara utvecklingens fjärde pelare, nämligen den kulturella identiteten. Denna ensidiga inriktning på ett av inslagen i den hållbara utvecklingen skulle inte vara något problem om Världshandelsorganisationen verkade inom ett övergripande institutionellt och normativt system där jämvikt kunde skapas mellan konkurrerande pelare, men något sådant system finns inte ens på FN-nivå. Därför arbetar Världshandelsorganisationen i stort sett helt självständigt, och dess mekanism för biläggande av tvister samt dess verkställandemakt saknas inom jämbördiga internationella miljöskyddsorganisationer (t.ex. UNEP och Kommissionen för hållbar utveckling).
- De rikare, industrialiserade länderna har inte varit särskilt snabba med att omsätta sina löften i praktisk handling när det gäller minskning av tullar och exportstöd: Man räknar med att de fattiga länderna som en följd av detta förlorar närmare 2 miljarder US-dollar per dag på grund av orättvisa handelsbestämmelser, dvs. en summa som är ungefär 14 gånger så stor som det stöd de erhåller ⁽¹⁾.
- Den utvecklade världen har hittills inte lyckats inse hur viktigt det är att skapa likvärdiga villkor i handelsförhandlingarna. Detta kan göras för det första genom att erkänna att de fattigare länderna saknar kapacitet att mäta sig med de resursstarkare förhandlarna från industrialiserade länder och för det andra genom att ge stöd till uppbyggnaden av sådan kapacitet: Ungefär 30 WTO-medlemmar har inte råd med kontor i Genève, där WTO:s huvudkontor är beläget, och det är inte många utvecklingsländer som har råd med delegationer som är tillräckligt stora för att bevaka de mellan 30 och 40 viktiga handelsmöten som i genomsnitt hålls i Genève varje vecka ⁽²⁾.

Ökat marknadstillträde

2.8. Regionkommittén välkomnar att påtagliga framsteg under senare år har gjorts när det gäller att undanröja handelshindren i både de industrialiserade länderna och utvecklingsländerna, och att utvidga den multilaterala ordningen till att omfatta immateriella rättigheter, jordbruk och textil- och beklädnadsprodukter.

2.9. Kommittén inser att utvecklingsländernas export, både till industriländerna och till andra utvecklingsländer, alltjämt

omfattas av betydande hinder och att ytterligare avreglering av handeln med jordbruksprodukter är av avgörande betydelse om kampen mot fattigdomen skall bli framgångsrik: I höginkomstländer är den genomsnittliga tullsatsen på jordbruksprodukter nästan dubbelt så hög som tullsatsen på industriprodukter, och utvecklingsländernas importtullar är fortfarande nästan dubbelt så höga som industriländernas.

2.10. Kommittén är oroad över att stödet till jordbruket, i form av subventioner, fortfarande är betydande i industriländerna, trots framsteg sedan Uruguayrundan – stödet uppgick år 2000 till 327 miljarder US-dollar ⁽³⁾.

2.11. ReK stöder EU:s Allmänna preferenssystem (GSP) för främjande av exporten från utvecklingsländerna, liksom andra förmåner, t.ex. initiativet "Allt utom vapen" för de minst utvecklade länderna.

2.12. Regionkommittén inser att frihandelsavtal och den minskning (eller avskaffande) av tullavgifterna som dessa innebär kan leda till allvarliga problem med minskade statliga inkomster i utvecklingsländerna: I många länder utgör tullavgifter fortfarande en viktig del av de offentliga inkomsterna (1999 var de t.ex. 32 % i Papua Nya Guinea och 77 % i Guinea). Under en övergångstid krävs ekonomiskt stöd för att dämpa effekterna av dessa inkomstförluster.

2.13. Kommittén inser vilka svårigheter som EU står inför när det gäller reformen av den gemensamma jordbrukspolitik: En balans måste upprättas mellan de motstridiga målen om å ena sidan en minskning av tullhindren för jordbruksprodukter, särskilt exportstöden, och å andra sidan skyddet av "EU:s jordbruksmodell", som omfattar inhemska åtgärder för bevarande av den biologiska mångfalden, främjande av en hållbar landsbygdsutveckling, förbättrat djurskydd och konsumentskydd (samt givetvis jordbrukarnas inkomster).

2.14. ReK är emellertid oroad över att argumenten för att bevara EU:s jordbruksmodell och att förkasta ytterligare sänkningar av tullsatserna utöver dem som redan överenskomits inom ramen för initiativet "Allt utom vapen" kan komma att blockera alla ytterligare framsteg när det gäller avreglering av handeln. Detta visas på ett övertygande sätt i Reinhold Bocklets yttrande om "EU:s ståndpunkt i WTO:s förhandlingsrunda om jordbruket". De välgrundade farhågor som kommer till uttryck i Bocklets yttrande används av dem som har intresse av status quo, som en förevändning för motstånd mot alla förnuftiga reformer på området.

⁽¹⁾ The Least Developed Countries Report, UNCTAD, 1999.

⁽²⁾ World Development Report 2000/2001: Attacking Poverty, Världsbanken, 2001.

⁽³⁾ Världsbanken, Global Economic Prospects 2002.

Förstärkning av den institutionella kapaciteten

2.15. Regionkommittén välkomnar helhjärtat den tonvikt som i meddelandet läggs på en förstärkning av den institutionella kapaciteten i utvecklingsländerna, så att dessa kan få stöd för att i största möjliga utsträckning dra fördel av handeln.

2.16. Kommittén konstaterar att det finns en rad inhemska kapacitetsproblem i utvecklingsländerna. Dessa måste avhjälpas med en kombination av offentligt utvecklingsbistånd (ODA), investeringar och reformer. Bland dessa problem finns följande:

- Åtgärder som motverkar investeringar och företagssamhet.
- En underutvecklad finansiell sektor.
- En bristfällig fysisk infrastruktur, inbegripet transportnät, samhällsservice och telekommunikationer.
- Låg läs- och skrivkunnighet och låg utbildningsstandard.
- Institutionaliserad korruption.
- Oroligheter inom landet.

2.17. Regionkommittén konstaterar vidare att det finns en rad inbördes sammanhängande problem i utvecklingsländerna när det gäller internationell handel, bland annat följande:

- Alltför stort beroende av en begränsad uppsättning jordbruks- och industriprodukter som är särskilt känsliga för försämrade bytesförhållanden och fluktuerande priser på världsmarknaden.
- Stark konkurrens mellan ett stort antal småproducenter.
- Höga tullmurar, särskilt för jordbruksprodukter och arbetsintensiva varor.

2.18. Kommittén vill gärna påminna om kommissionens meddelande från april 2000 om "Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik" (och om rådets och kommissionens gemensamma förklaring av den 10 november 2000), som på ett användbart sätt kartlade de områden som EU främst borde koncentrera sig på när det gäller stöd till kapacitetsuppbyggnad på handelsområdet. Dessa kan delas upp i två huvudgrupper (som inte uttryckligen anges i det ursprungliga meddelandet), nämligen följande:

- (i) Stöd som är särskilt inriktat på handelsförhandlingar (bland annat stöd till medlemskap i WTO och multilaterala handelsförhandlingar, och stöd till genomförande av befintliga och framtida WTO-avtal).

- (ii) Ett mer allmänt stöd till förstärkning av ländernas ekonomiska, sociala och politiska institutioner och metoder, bland annat

- stöd till de politiska reformer och investeringar som krävs för att främja den ekonomiska effektiviteten och öka deltagandet i världsekonomin,
- tekniskt bistånd och stöd till kapacitetsuppbyggnad med beaktande av banden mellan handel och miljö (t.ex. utbildning i hur miljökonsekvensbeskrivningar genomförs),
- främjande av sund makroekonomisk politik och skattepolitik i syfte att förbättra klimatet för inhemska investeringar,
- stöd till den privata sektorns engagemang i ekonomin,
- stöd till utveckling av regionala marknader och institutioner i utvecklingsländerna, särskilt genom förhandlingar om och genomförande av bilaterala och regionala avtal med EU: Regionala handelsavtal utvecklingsländerna emellan kan främja en "syd-syd-integration" som kan höja effektiviteten, stärka konkurrensen och skapa förutsättningar för stor-driftsfördelar och en gynnsam miljö för utländska direktinvesteringar.

2.19. Kommittén delar kommissionens uppfattning i meddelandet att det är väsentligt att handelsfrågor integreras i utvecklingsstrategierna på ett sådant sätt att de bidrar till att uppfylla målen beträffande fattigdomsminskning och en hållbar utveckling. Handelsfrågor skall avhandlas i strategidokumentet för fattigdomsminskning och andra nationella strategier, i linje med det förfarande man enades om i Doha, Monterrey och Johannesburg.

2.20. Kommittén vill i detta sammanhang rikta uppmärksamheten på att turismen – och särskilt ekoturismen – ger oerhörda möjligheter att skapa en utveckling som är av stort värde när det gäller att generera lokal sysselsättning, ge ett påtagligt bidrag till förbättrad infrastruktur och – om det sker på ett passande sätt – respektera miljön och den lokala kulturen.

2.21. ReK stöder kommissionens förslag att EU:s stöd inriktas på

- stöd till WTO-anslutning, huvudsakligen genom utbildningsprogram,

- stöd till genomförandet av WTO-avtal, särskilt när det gäller att upprätta adekvata institutionella ramar och regelverk,
- stöd till mer omfattande politiska reformer, bland annat i fråga om tullförvaltningen (t.ex. förenkling av dokument och förfaranden för import och export), säkerställande av att regelverk och kontrollsystem (t.ex. när det gäller hälsovård, arbetsnormer, sanitära och fytosanitära avtal) uppfyller internationella normer; säkerställande av att adekvat lagstiftning beträffande immateriella rättigheter antas och genomdrivs.

2.22. Regionkommittén delar uppfattningen i Europaparlamentets betänkande ⁽¹⁾ att

”rätten till tillträde (även ensidig tillträdesrätt) för de fattigaste länderna till industriländernas marknader räcker inte på långa vägar för att säkra en verklig utveckling av handelsflödena om man inte samtidigt förstärker dessa länders industriella och jordbruksmässiga utvecklingskapacitet samt deras förmåga att respektera gällande certifieringar och normer i importländerna – framför allt sanitära och fytosanitära – och deras kunskaper om marknadsföringskanalerna.”

2.23. Kommittén vill rikta kommissionens uppmärksamhet på att de lokala och regionala myndigheterna kan spela en avgörande roll i kapacitetsuppbyggnaden via internationella samarbetskanaler mellan kommuner och regioner. Sådana samarbetskanaler – som vänortsprojekt och engagemang i internationella program för utvecklingssamarbete (i framtiden inkluderande typ II-partnerskap som lanserades vid världstopp-

⁽¹⁾ A5-0066/2003 – 2002/2157 (INI).

mötet om hållbar utveckling i Johannesburg år 2002) – gör det möjligt för lokala och regionala myndigheter i EU att förmedla sina kunskaper och erfarenheter i fråga om handelsförbindelser och av lokal ekonomisk utveckling till myndigheter i utvecklingsländer.

2.24. Regionkommittén konstaterar att de lokala och regionala myndigheterna i detta avseende har omfattande makt och befogenheter (och följaktligen kunskaper och erfarenheter) vad gäller politik och tjänster som har stor betydelse för ekonomisk verksamhet och handel. Detta gäller bl.a.

- strategisk planering,
- transportinfrastruktur och transporttjänster,
- styrning av ekonomisk utveckling,
- uppmuntran och incitament för utländska investeringar, inklusive turism,
- utveckling av ekonomiska partnerskap mellan företag och lokala myndigheter (inklusive offentlig-privat finansiering),
- främjande och reglering av lokala marknader,
- grund- och yrkesutbildning,
- upphandlingsförfaranden (med möjligheten att sätta upp villkor för rättvis handel).

2.25. Regionkommittén uppmanar kommissionen att skapa en positiv miljö, inbegripet en högre stödnivå, så att de lokala och regionala myndigheterna och olika aktörer i det civila samhället – icke-statliga organisationer, kyrkor, fackföreningar och företag – lättare kan engagera sig i kapacitetsuppbyggnad i de minst utvecklade länderna.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om offentlig foder- och livsmedelskontroll"

(2004/C 23/03)

BACKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om offentlig foder- och livsmedelskontroll (KOM(2003) 52 slutlig – 2003/0030 (COD)).

Rådets beslut av den 28 februari 2003 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 152.4.

Presidiets beslut av den 14 maj 2002 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet.

Kommitténs yttrande om Kommissionens meddelande "Vitbok om livsmedelssäkerhet", CdR 77/2000 fin ⁽¹⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 67/2003 rév. 2) som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 12 juni 2003 (föredragande: Xavier Desgain, ledamot av det vallonska regionparlamentet – B), och av följande skäl:

Regionkommitténs ledamöters intresse för en livsmedelspolitik som bygger på höga krav på miljöskydd och konsumenternas hälsa.

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

1. Regionkommitténs synpunkter och rekommendationer

1.1. Kommittén konstaterar att förslaget till förordning knyter an till de farhågor som Regionkommittén uttryckte i sitt yttrande av den 12 april 2000 om vitboken om livsmedelssäkerhet (CdR 77/2000 fin), samtidigt som en stor del av dem kvarstår.

1.2. ReK instämmer i att de grundläggande principerna för livsmedelssäkerhet och konsumenternas förtroende bör baseras på ett övergripande, integrerat perspektiv som inbegriper hela livsmedelskedjan ("från jord till bord").

- Alla åtgärder och alla synpunkter måste präglas av öppenhet.
- Konsumenten skall få tydlig och begriplig information för att säkerställa fullständig valfrihet.
- Effektiva spårbarhetssystem för allt foder och alla livsmedel samt för ingredienserna hela livsmedelskedjan igenom ända fram till slutkonsumenten, skall säkerställa möjligheten att identifiera samtliga ingredienser vid varje etapp i processen.
- Försiktighetsprincipen skall tillämpas när så är lämpligt.

1.3. ReK ställer sig positiv till kommissionens vilja att sammanföra livsmedels- och foderkontrollen i en gemensam förordning.

1.4. Vad avser syftet med förslaget till förordning skulle ReK gärna se att detta övergripande system blir tillämpligt även på offentliga kontroller för att verifiera efterlevnaden av bestämmelserna om den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter (jordbruksgrödor, vin, olivolja, frukt och grönsaker, humle, mjölk och mjölkprodukter, nöt- och kalvkött, får- och getkött och honung) så att man täcker in hela jordbruksproduktionen med de övergripande bestämmelserna i föreliggande förordning.

1.5. ReK anser att man som en minimiåtgärd bör anpassa rådets direktiv 2000/29/EG ⁽²⁾ om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen.

1.6. ReK stöder införandet av fleråriga nationella kontrollplaner. I sitt yttrande om vitboken om livsmedelssäkerhet konstaterade ReK att man måste beakta och respektera mångfalden och den kulturella och ekonomiska betydelsen av regionala och lokala traditioner och sedvänjor beträffande livsmedelsproduktion och smak, och därmed behovet av att alltid eftersträva en lämplig balans mellan konsumenternas säkerhet och valmöjligheter. Att främja och stödja typiska livsmedel som utgår ifrån olika lokala traditioner är ett verksamt sätt att ge konsumenterna sunda livsmedel och samtidigt stödja ekonomin i många landsbygdsområden. Detta är fortfarande viktiga frågor som bör beaktas i de fleråriga

⁽¹⁾ EGT C 226, 8.8.2000, s. 7.

⁽²⁾ EGT L 169, 10.7.2000, s. 1.

nationella kontrollplanerna (art. 42 i förslaget till förordning). Det är logiskt att dessa planer inriktar kontrollverksamheten på de mest utsatta sektorerna (koppling till nätverken för hantering av avfall, storskalig bearbetning och produktion, produktionstyp och produktionssätt). Här bör man vara uppmärksam på ordalydelsen i artikel 43 i förslaget till förordning. I skäl 13 i förordningen anges att kontroller bör utföras regelbundet och att kontrollfrekvensen bör stå i proportion till risken. Denna riskbedömning bör anges som en funktion av produktionssätt, bearbetning, distribution och produktionsvolym. Av dessa skäl och för att få till stånd en bättre förvaltning av de fleråriga nationella kontrollplanerna måste medlemsstaterna redan i samband med utarbetandet engagera de lokala och regionala myndigheterna. Detsamma gäller utarbetandet av de beredskapsplaner som avses i artikel 13.

1.7. ReK vill att riskerna bedöms med hänsyn till varje produktionsnätverk och att kontrollerna genomförs så tidigt som möjligt i kedjan samt att de i första hand inriktas mot de stora industriella kedjorna och kylkedjan.

1.8. Med tanke på att produktionskedjorna för foder i hög grad har varit inblandade i de flesta livsmedelskriser under senare år önskar ReK att kontrollerna skall genomföras striktare och oftare inom denna sektor samt ges en mer riskorienterad uppläggning.

1.9. ReK vill att förordningen skall vara flexibel nog att kunna ta hänsyn till de särskilda villkor som gäller de områden som omfattas av följande förordningar: rådets förordningar (EEG) nr 2092/91 av den 24 juni 1991 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel⁽¹⁾, (EEG) nr 2081/92 av 14 juli 1992 om skydd för geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel⁽²⁾ och (EEG) nr 2082/92 av den

⁽¹⁾ EGT L 198, 22.7.1991, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 436/2001 (EGT L 63, 3.3.2001, s. 16).

⁽²⁾ EGT L 208, 24.7.1992, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2796/2000 (EGT L 324, 21.12.2000, s. 26).

14 juli 1992⁽³⁾ om särartsskydd för jordbruksprodukter och livsmedel.

1.10. Regionkommittén önskar att man i dessa fleråriga nationella kontrollplaner på ett effektivt sätt beaktar kravet på spårbarhet längs hela produktionskedjan och att denna präglas av öppenhet.

1.11. ReK ser positivt på införandet av gemenskapskontroller i medlemsstaterna i form av allmänna revisioner. Detta kommer att göra det möjligt för medlemsstaterna att förbättra kontrollförfarandena.

1.12. ReK stöder kravet på medlemsstaterna att inom ramen för sina befogenheter enligt EG-fördraget fastställa straffrättsliga påföljder för grövre överträdelser som kan innebära att foder och livsmedel som är "icke säkra" i den mening som avses i artiklarna 14 och 15 i förordning (EG) nr 178/2002⁽⁴⁾ (om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet) släpps ut på marknaden. I många fall krävs nämligen straffrättsliga påföljder i avskräckande syfte. Det är emellertid också nödvändigt att införa administrativa sanktioner som kan sättas in snabbare i samband med vissa överträdelser. ReK skulle dock föredra att Europeiska kommissionen i framtiden inför harmoniserade sanktioner på gemenskapsnivå. Kommittén är medveten om att införandet av sådana EU-omfattande sanktioner sannolikt innebär att fördraget måste ses över.

1.13. För att det inte skall uppstå en snedvridning av konkurrensen uppmanar ReK kommissionen att införa ett system med harmoniserade kontrollavgifter för livsmedels- och foderföretag, vilket vid bristande efterlevnad av foder- och livsmedelslagstiftningen kan innefatta kontrollåtgärder som är mer omfattande än den normala övervakningen. När det gäller systemet med kontrollavgifter anser ReK dessutom att det måste vara flexibelt i viss utsträckning för att hänsyn skall kunna tas till de små företagens intressen.

1.14. Vi önskar att våra synpunkter tas upp i den utbildning som kommissionen anordnar för kontrollpersonal.

⁽³⁾ EGT L 208, 24.7.1992, s. 9. Förordningen senast ändrad genom Österrikes, Finlands och Sveriges anslutningsakter.

⁽⁴⁾ EGT L 31, 1.2.2002, s. 1.

Brüssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: 'Industripolitiken i ett utvidgat Europa'"

(2004/C 23/04)

BAKGRUND

Regionkommittén har avgett detta yttrande med beaktande av "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: 'Industripolitiken i ett utvidgat Europa'" (KOM(2002) 714 slutlig),

Europeiska kommissionens beslut av den 12 december 2002 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket,

Ordförandens beslut av den 4 november 2002 att ge utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Regionkommitténs yttrande En politik för den europeiska industrins konkurrensförmåga, CdR 140/95 ⁽¹⁾,

Det utkast till yttrande (CdR 150/2003 rév.) som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 13 juni 2003 (föredragande: Roberto Pella, fullmäktigeordförande i provinsen Biella (IT-PPE)).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 51:a plenarsession (sammanträdet den 9 oktober 2003) enhälligt följande yttrande.

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Kommitténs bedömning

1.1. Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande och värdesätter det arbete som utförts, eftersom det avspeglar konkreta krav som kommittén har framfört att man på EU-nivå nära skall följa de industripolitiska utvecklingstendenserna för att snabbt kunna reagera på de många och plötsliga förändringarna på detta område.

1.2. Kommittén ser positivt på kommissionens utgångspunkter för analysen, som utgår från de grundprinciper som fastställdes av Europeiska rådet i Lissabon våren 2000 och av Europeiska rådet i Göteborg 2001.

1.3. Dessutom anser ReK att principen om en hållbar utveckling, som slogs fast vid Europeiska rådet i Göteborg, är av grundläggande betydelse för att uppnå en balanserad och samtidig utveckling av de tre väsentliga faktorerna för industrins konkurrenskraft (kunskap, innovation, entreprenörskap).

1.4. Regionkommittén är, som det organ som i Europa företräder de lokala och regionala myndigheterna, direkt engagerad i industripolitikens alla aspekter, inte bara i de rent ekonomiska aspekterna utan också i dem som hänger nära samman med socialpolitiken, arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken och miljöpolitiken.

1.5. Kommittén instämmer i kommissionens synpunkter på de många sambanden mellan industripolitiken och andra politikområden i EU som har betydelse för industrins konkurrenskraft och att dessa måste integreras på ett bättre sätt.

1.6. Vi noterar att den svaga produktivitetsökningen i Europa samt den relativt låga sysselsättningsgraden har att göra med ihållande strukturproblem. Dessutom måste skatterna, bland annat bolagsskatten och skatten på arbete, sänkas avsevärt.

1.7. Kommittén uttrycker sin oro över den europeiska industrins påtagligt långsamma tillväxt, särskilt som det fortfarande finns för stora skillnader mellan EU:s regioner.

1.8. ReK framhåller dock att man genom fördjupade analyser i likhet med kommissionens kan visa på industripolitikens svaga punkter och genomföra den samordning som krävs för att snabbt åtgärda dem.

1.9. Kommittén anser att EU:s förestående utvidgning för med sig betydande fördelar, som enligt meddelandet redan börjat visa sig, men att det är viktigt att föregripa de oundvikliga problemen i detta sammanhang. Dessa problem kan man gripa sig an om också kandidatländerna tillämpar den öppna samordningsmetoden, samtidigt som de beaktar de förfaranden som anges i fördraget.

⁽¹⁾ EGT C 100, 2.4.1996, s. 14.

1.10. Regionkommittén uttrycker sin fasta vilja att via kommitténs lokala och regionala myndighetsföreträdare aktivt bidra till att utforma en effektiv industripolitik, i övertygelsen att den administrativa decentralisering som många medlemsstater håller på att genomföra kan bidra till att politiken förankras hos alla berörda aktörer och därmed skapar förutsättningar för en faktisk tillämpning av den öppna samordningsmetoden samtidigt som man måste se till att subsidiaritetsprincipen och den befogenhetsfördelning som anges i fördraget beaktas.

1.11. ReK anmodar kommissionen att fortsätta att analysera de bästa systemen för att effektivisera industripolitiken. Vi vill här särskilt framhålla två kommissionsdokument, som delvis föregrips i det meddelande som är föremål för detta arbetsdokument: grönboken om entreprenörskap i Europa⁽¹⁾ och kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet "Att tänka småskaligt i ett växande Europa"⁽²⁾. Dessa dokument innehåller väsentliga överväganden för en effektiv industripolitik med konkreta spridningseffekter på lokal nivå.

1.12. Kommittén värdesätter att kommissionen har pekat på det nära sambandet mellan en förbättrad industripolitik och ett bättre system för utbildning och livslångt lärande för arbetstagarna.

1.13. ReK anser att några pågående EU-program kan vara särskilt effektiva i detta sammanhang och vill än en gång framhålla Galileo-programmets effektivitet i fråga om forskning och utveckling.

1.14. Kommittén instämmer i att industripolitiken oundvikligen har sociala konsekvenser. Det är därför nödvändigt att främja en verklig företagskultur, inte minst genom att direkt engagera lokala och regionala myndigheter, som är medborgarnas viktigaste kanaler.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Kommitténs bedömning

2.1. Regionkommittén anser att de lokala och regionala myndigheterna med hänsyn till de specifika mål som kommissionen fastställt bör engageras särskilt vid utvärderingen av i vilken mån de specifika industripolitiska målen har uppnåtts på europeisk nivå.

2.2. Kommittén anser att det är nödvändigt att på europeisk nivå analysera industripolitikens effektivitet för att få en

samlad bild av situationen och kunna jämföra hur effektiva medlemsstaternas olika lösningar har varit och utbyta väl fungerande metoder. Men det är också viktigt att vända på perspektivet och att göra analyser på lokal och regional nivå för att kunna vidta riktade industripolitiska åtgärder, som till exempel berör särskilda produkter. Dessa riktade åtgärder kan bara utformas med de lokala och regionala myndigheternas aktiva medverkan.

2.3. EU spelar således en central roll inte bara när det gäller att fastställa ramvillkoren och fungera som den viktigaste analysinstansen för EU:s samtliga politikområden – EU har också, och framför allt förmåga att sammanföra stater, regioner och kommuner, som på EU-nivå kan utbyta effektiva lösningar på specifika problem som i vissa fall är gemensamma.

2.4. Kommittén vill särskilt framhålla kravet på en fortsatt konvergens mellan politiken i de olika medlemsstaterna i syfte att åtgärda den snåriga lagstiftning som för närvarande omger framför allt småföretag och mikroföretag.

2.5. Kommittén välkomnar förslaget om en mer systematisk EU-strategi för att förbättra ramvillkoren, men är bekymrad över att många medlemsstater dröjer med att anpassa sig till EU-politiken. Kommissionen påpekar med rätta att industripolitiken måste vara maximalt flexibel för att kunna anpassas till ständigt och snabbt skiftande omständigheter. Men även om detta lyckas på EU-nivå kommer den europeiska industrins tillväxt att allvarligt hotas om medlemsstaterna inte snabbt införlivar EU:s direktiv.

2.6. Kommittén understryker att man måste vinnlägga sig om att de nya EU-bestämmelserna blir mindre betungande för företagen, framför allt för småföretag och mikroföretag, som tyvärr ofta tyngs av alltför höga skatter. Detta krav är viktigt för små företag och mikroföretag i medlemsstaterna, men ännu viktigare för företagen i kandidatländerna. En annan fara i samband med utvidgningen skulle kunna vara att kandidatländernas marknad invaderas av stora europeiska koncerner, vilket skulle skapa allvarliga problem för de mindre företagen och särskilt för familjeföretagen.

2.7. ReK uppmanar därför kommissionen att bevaka att fusioner och företagsförvärv, som visserligen är nödvändiga för att den europeiska industrin skall kunna konkurrera på världsmarknaden, inte skadar små företag och mikroföretag, som är väsentliga källor till kreativitet och innovation.

⁽¹⁾ KOM(2003) 27 slutlig.

⁽²⁾ KOM(2003) 26 slutlig.

2.8. Kommittén uppmanar kommissionen att utarbeta strategier för spridning av bästa metoder, t.ex. klusterbildning av små och medelstora företag, som ju utgör själva dynamiken i det europeiska näringslivet och som är en källa till innovation. Det är särskilt några europeiska företagskluster som kan tjäna som exempel, t.ex. inom biotekniksektorn i München- och Stockholmsområdet eller inom textilsektorn i nordvästra Italien.

2.9. ReK anmodar kommissionen att fortlöpande samarbeta med lokala och regionala myndigheter eftersom, som kommissionen själv påpekar, regionalpolitikens potential måste utnyttjas fullt ut för att stödja den omstruktureringsprocess som utvidgningen kommer att innebära.

2.10. Kommittén framhåller att bara ett aktivt samarbete med lokala och regionala myndigheter kan bidra till att förenkla det administrativa arbete som företagen är skyldiga att utföra, och därmed hjälpa småföretag och mikroföretag att uppfylla dessa krav, eftersom byråkratin annars skulle fortsätta att sluka kapital som skulle kunna användas till att förbättra produktionsprocessen.

2.11. ReK anmodar kommissionen att ta initiativ för att se till att värdefulla instrument som lokala och regionala myndigheter erbjuder företagen, till exempel de "one-stop shops" för företag som införts i Italien, med lätthet kan förmedlas och exporteras till andra europeiska länder, särskilt till kandidatländerna. I själva verket är de "one-stop shops" som lokala och regionala myndigheter inrättar för företagen ytterst värdefulla inte bara för att hjälpa dem att uppfylla de administrativa kraven utan också för att informera dem om EU-initiativ.

2.12. Regionkommittén framhåller att lokala och regionala myndigheter, inte minst i samband med EU:s utvidgning, kan göra det lättare för småföretag och mikroföretag att få tillgång till finansiellt EU-stöd och statligt stöd.

2.13. Kommittén understryker att lokala och regionala myndigheter har en oundgänglig roll på ett annat område inom EU:s industripolitik, nämligen i samband med fortbildning för arbetstagare. Eftersom företagen har ett ständigt ökande behov av högt specialiserad personal måste lokala och regionala myndigheter samarbeta med universitet, yrkesskolor, forskningsinstitut och företag.

2.14. ReK påpekar att eftersom arbetstagarnas speciella utbildningsbehov ofta är lokalt betingat, har lokala och regionala myndigheter ytterst goda förutsättningar att med hjälp av EU-stöd kunna tillhandahålla effektiva utbildningsprogram. Dessa program kan bli ännu effektivare på EU-nivå om de gör det möjligt för lokala och regionala myndigheter

att jämföra resultat inbördes och utbyta väl fungerande metoder. För en effektivare framtida industripolitik med satsning på fortbildning för arbetstagare bör man knyta dessa frågor till lokala och regionala handlingsplaner för sysselsättning.

2.15. ReK håller med kommissionen om att forskning utgör grunden för innovationer. Man menar att en effektiv information också är oundgänglig för att länka samman till synes diametralt motsatta innovativa element. Detta har till exempel skett inom textilindustrin på design- och datorområdet, vilket har ökat den europeiska textilindustrins konkurrenskraft på världsmarknaden.

2.16. Vi är också överens om att man måste göra EU till ett allt attraktivare produktionsområde och betonar vikten av att förstärka kommunikationsvägarna och transportsektorn.

2.17. Regionkommittén yrkar på att man i gemensamma och nationella riktlinjer skall erkänna betydelsen av flygfrakt vid hantering av produktflöden. Likaså är e-handelsföretag beroende av kort leveranstid för att bli lönsamma. Flygfraktservice som är tillförlitlig, lättillgänglig och konkurrenskraftig är av växande betydelse, i synnerhet i perifera områden.

2.18. Kommittén framhåller de etniska minoriteternas stora kapacitet och potential på företagsområdet, vilket också kommissionen uppmärksammar i grönboken om entreprenörskap i Europa⁽¹⁾. Vi anmodar därför kommissionen att fortsätta studera möjliga lösningar på de problem som denna grupp av entreprenörer möter. Enligt kommissionens egna uppgifter får dessa mindre offentligt företagsstöd än genomsnittet och saknar ofta kontakter med företagsorganisationer. Lokala och regionala myndigheter kan spela en viktig roll genom att hjälpa företagare från etniska minoriteter att lösa dessa problem.

2.19. ReK anmodar kommissionen att fortsätta sin strävan att på EU-nivå hjälpa småföretag och mikroföretag att starta och etablera näringsverksamhet.

2.20. Kommittén upprepar att lokala och regionala myndigheter betjänar allmänheten och kan bidra till att skapa en positiv företagskultur, samtidigt som de kan tillhandahålla enkla och effektiva verktyg som kan uppmuntra kreativa och nytänkande europeiska medborgare att konkret överväga att starta ett eget företag.

⁽¹⁾ KOM(2003) 27 slutlig.

2.21. ReK vill framhålla en princip som kommissionen nämner i grönboken om entreprenörskap i Europa: Man måste sträva efter att i EU skapa en ny kultur med en mindre kategorisk inställning till konkurser, så att de som utsätter sig för den ofrånkomliga risk som varje företagsaktivitet innebär och går i konkurs utan att det beror på inkompetens eller bedrägeri fortfarande kan bidra till den europeiska ekonomins tillväxt.

2.22. ReK gör kommissionen uppmärksam på dess egna uppgifter vad gäller krisen inom tillverkningssektorn, som har haft en produktivitetstillväxt som är klart lägre än i USA. Stimulerar man tillverkningssektorn stärker man samtidigt EU:s tillväxtpotential. Det bör därför snarast läggas fram ett specifikt EU-direktiv som syftar till att stödja tillverkningsindustrin och som avsätter finansiella medel till branscher som på ett betydande sätt kan öka EU:s konkurrenskraft, däribland textilindustrin, byggnadssektorn och andra arbetskraftsintensiva sektorer.

2.23. ReK framhåller kravet på att stärka EU:s inre marknad och noterar i sammanhanget att kommissionen inte i tillräcklig grad har uppmärksammat denna aspekt. Kandidatländernas anslutning till EU kan ge den inre marknaden ett nytt konkurrensmässigt uppsving, som utan tvekan kan vara till stor nytta för den europeiska industrin på alla nivåer.

2.24. Vi är överens med kommissionen om att det behövs en konsumentskydds- och folkhälsopolitik. En sådan är en förutsättning för konsumenternas förtroende och för den inre marknadens tillväxt.

2.25. Det är kommitténs åsikt att en kärnpunkt i EU:s industripolitik bör vara en rapporteringsplikt som bör gälla för alla produkter som saluförs på marknaden och som bör göra det möjligt att spåra produkten till produktionsort och enskild producent. Detta skulle bidra till information och öppenhet, något som konsumenterna efterfrågar alltmer för att kunna välja bättre och säkrare produkter.

2.26. ReK uppmanar kommissionen att överväga strategier för att undvika att de europeiska produkterna drabbas negativt av onödiga tullar, som ofta försvagar den europeiska industrins konkurrenskraft.

2.27. Kommittén vill också understryka behovet av att införa ett gemenskapspatent till skydd för immateriella rättigheter.

2.28. Vi uppmanar kommissionen att fortsätta att prioritera lämpliga strategier för att motverka de negativa sociala effekterna av oundvikliga omstruktureringar som kommer att göra det ännu svårare för lokala och regionala organ att hantera nya sociala problem.

2.29. Vi understryker att det i dag mer än någonsin krävs garantier för en hållbar utveckling och rekommenderar att kandidatländerna redan nu förses med alla nödvändiga verktyg för att denna utveckling också skall säkerställas på det lokala planet. Än en gång befästs den mycket viktiga roll som lokala och regionala organ spelar både vad gäller att skapa en kulturell medvetenhet och att utarbeta instrument för en hållbar utveckling.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 508/2000/EG av den 14 februari 2000 om upprättande av Kultur 2000-programmet"

(2004/C 23/05)

BAKGRUND

Regionkommittén har avgett detta yttrande med beaktande av "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 508/2000/EG av den 14 februari 2000 om upprättande av Kultur 2000-programmet", (KOM(2003) 187 slutlig – 2003/0076 (COD)),

Rådets beslut av den 5 maj 2003 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket,

Ordförandens beslut av den 23 januari 2003 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Det utkast till yttrande (CdR 165/2003 rev.) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 11 juli 2003 (föredragande: Rosemary Butler, ledamot av den walesiska nationalförsamlingen, UK-PSE),

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 51:a plenarsession den 9 oktober 2003 följande förberedande yttrande enhälligt.

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Kommitténs bedömning

1.1. Regionkommittén betonar vikten av kulturell verksamhet på europeisk nivå och den politiska betydelsen av målen för Kultur 2000-programmet.

1.2. Regionkommittén välkomnar det bidrag som Kultur 2000-programmet och dess föregångare (Kalejdoskop, Ariane och Rafael) har inneburit hittills när det gäller att främja det kulturella samarbetet över nationsgränserna.

1.3. Kommissionen menar i förslaget till förlängning av programmet att det fortfarande finns stort utrymme för förbättring, en åsikt som ReK delar. Kommittén vill för övrigt inte bara kommentera förslaget att förlänga Kultur 2000 till 2006, utan dessutom lägga fram förslag avseende de framtida riktlinjerna för programmet under den nya programplaneringsperioden.

1.4. Regionkommittén anser att bevarandet och främjandet av den kulturella och språkliga mångfalden är en grundläggande princip i den europeiska integrationsprocessen och ett av de främsta kännetecknen på den europeiska identiteten. Efterföljaren till Kultur 2000-programmet måste därför omfatta alla lokala, regionala, nationella och delstatliga aspekter av den kulturella och språkliga mångfalden.

1.5. Kommittén noterar att kulturprogrammet endast svarar för cirka 5 % av gemenskapens ekonomiska åtaganden inom kultursektorn. Resten av finansieringen kommer från andra program, i synnerhet strukturfonderna. ReK anser därför att en hänvisning till kulturen måste finnas med i all framtida

lagstiftning som rör strukturfonderna efter 2006, och att stödet till kultursektorn i det nu gällande programmet bör analyseras i samband med halvtidsöversynen av strukturfonderna. De nuvarande bestämmelserna om den regionala utvecklingsfonden innebär att fonden deltar i finansieringen av "investeringar i kultur, inbegripet skydd av kultur- och naturarvet".

1.6. ReK vill instämma i den åsikt som rådet förde fram i sin resolution av den 5 och 6 maj 2003: Ytterligare satsningar måste göras för att integrera kulturen i andra politikområden i syfte att placera kulturen i centrum för den europeiska integrationen. ReK hoppas att man därmed i framtiden kommer att ha ett närmare samarbete med andra fonder, t.ex. program för informations- och kommunikationsteknik (IKT), utbildning eller ungdomsfrågor.

En förlängning av Kultur 2000-programmet till 2006

Kommitténs bedömning

1.7. Kommittén välkomnar förslaget att förlänga Kultur 2000-programmet, som löper ut den 31 december 2004, till 2006. Därmed skulle kulturprogrammet samordnas med EU:s löpande fleråriga programperiod, som löper ut den 31 december 2006.

1.8. ReK instämmer i kommissionens åsikt att det behövs stabilitet under denna period av stora förändringar (anslutningen av tio nya medlemsländer, regeringskonferensen, valen till Europaparlamentet, utnämningen av en ny kommission), och att det gemenskapsstöd till kulturområdet som föreskrivs i fördraget inte bör avbrytas.

1.9. ReK stöder kommissionens förslag att inte göra några större förändringar i programmet under perioden 2005–2006. Det är inte någon lämplig tidpunkt att föreslå radikala reformer med tanke på att resultaten av etapprapporten snart kommer att offentliggöras och att offentligt samråd pågår. Samtidigt hoppas dock kommittén att kommissionen snarast möjligt kommer att vidta åtgärder för att förbättra de administrativa och ekonomiska förfarandena i samband med Kultur 2000-programmet.

1.10. Kommittén godtar kommissionens förslag att den totala budgeten för det förlängda programmet fastställs till 236,5 miljoner euro. Detta stöd ligger på samma nivå som hittills och tar viss hänsyn till unionens utvidgning. Med tanke på att delrapporten för programmet ännu inte offentliggjorts är det dessutom svårt att på ett korrekt sätt bedöma hur programmet har lyckats uppnå sina mål, vilket gör det svårt att kräva en ökad budget för 2005–2006.

1.11. Kommittén anser mot bakgrund av ovanstående att man måste se pragmatiskt på finansieringen av Kultur 2000-programmet under åren 2005–2006, men menar trots detta att den totala budgeten för programmet är helt otillräcklig. Kommittén anser därför att en mer realistisk budget måste läggas för nästa programperiod med tanke på hur viktig kulturen är i det europeiska projektet. Den dialog som försiggår inom samhället sker ju genom kulturen.

Europeiska gemenskapens nya ramprogram för kultur

Kommitténs bedömning

1.12. Kommittén skulle också vilja ta detta tillfälle i akt att lägga fram några förslag rörande inriktningen på gemenskapens kommande ramprogram för kultur.

1.13. Kommittén välkomnar kommissionens beslut att inleda ett offentligt samråd om utformningen av det program som kommer att ersätta Kultur 2000. Kommittén anser att programmet hittills har spelat en värdefull roll för att främja ökat samarbete och utbyte mellan aktörer på kulturområdet, men anser att det behövs genomgripande förändringar när det gäller innehåll, administration, finansiering, informationsspridning och projekturval om programmet ska kunna fungera som ett effektivt instrument för den kulturella verksamheten på det europeiska planet.

1.14. ReK hävdar att programmet i första hand bör inriktas på europeiska kulturmål: att utveckla kvalitet, konstnärskap och originalitet och att skapa utmaningar som bidrar till en mer omfattande dialog mellan kulturerna. Programmet bör vara riktat direkt till kulturarbetare, artister, skapande konstnä-

rer och i slutändan naturligtvis medborgarna. Det nya programmet skulle till exempel kunna göra det möjligt för yrkesverksamma konstnärer att utveckla nya färdigheter.

1.15. Regionkommittén skulle vilja att man även i det nya programmet betonar de socioekonomiska fördelar som kulturen kan medföra, särskilt i fråga om ekonomisk utveckling, social integration, folkhälsa osv., samt rätten till lika tillgång till kultur. Kultur 2000 och dess efterföljare måste undersöka hur man kan ge alla möjlighet och incitament att uppleva och njuta av kultur av högsta möjliga kvalitet. Ett vitalt kulturliv med ett brett urval av kultur ökar hela regionens dragningskraft. Kultur är en viktig faktor för att åstadkomma territoriell sammanhållning i Europa. Kulturen skapar stort mervärde och har multiplikatoreffekter när det gäller regionala och lokala utvecklingsprojekt.

1.16. Kommittén vill påpeka att många regionala och lokala myndigheter har ansvar på kulturområdet och spelar en nyckelroll när det gäller att främja och framhålla den lokala kulturen, framför allt genom att organisera projekt i lokalsamhällena och festivaler, genom att värna olika konstnärers arbete och bevara det kulturella arvet. Det kommande programmet bör främja partnerskap mellan regionala och lokala myndigheter och aktörer på kulturområdet.

1.17. Regionkommittén anser att det är mycket viktigt att det nya programmet verkligen uppmuntrar innovation och risktagande – dessa mål får inte bara bli tomma ord. Kommittén vill dock påminna om att begreppet innovation är relativt och beroende av det regionala och lokala sammanhanget.

1.18. Enligt kommittén bör efterföljaren till Kultur 2000-programmet inte bara möjliggöra utan direkt uppmuntra projekt som går över gränserna mellan olika konstformer. Detta var uppenbarligen målet när man skapade ett ramprogram av tre skilda program, men i verkligheten har det varit svårt för projektledare att få stöd för projekt som inbegriper två eller flera konstformer, något som dock är vanligt i dagens kulturliv. Att ställa upp sektorsmässiga eller ämnesmässiga prioriteringar begränsar den konstnärliga friheten och innebär i slutändan projekt som är mindre spännande och mindre utmanande.

1.19. ReK anser att programmet inte bör fastställa vilka konstformer som är stödberättigade och vilka som inte är det. Programmet bör ha ett brett perspektiv på konst och kultur och omfatta även till exempel lokala evenemang och filmskapande, som är utmärkta sätt att åstadkomma kulturutbyte, samarbete och delaktighet. Programmet bör ägna särskild uppmärksamhet åt konstnärer som strävar efter att utvidga användningen av de nya medier som är frukten av den senaste teknikutvecklingen.

1.20. Kommittén ser positivt på Kultur 2000-programmets inriktning på att stödja arbetet med att främja litteratur på mindre utbredda språk och hoppas att mindre utbredda språk, regionala språk och minoritetsspråk kommer att integreras i det nya programmet.

1.21. ReK rekommenderar att det efterföljande programmet på samma sätt som nu främjar initiativ från organisationer på lokal och regional nivå, inte storskalig verksamhet. Därmed skulle lokala och regionala myndigheter kunna fullgöra sina roller i programmet som projektansvariga eller partner, eftersom de ofta står för merparten av medfinansieringen inom kulturområdet. Regionkommittén instämmer i att EU:s kulturella åtgärder bör främja varaktigt samarbete med multiplikatoreffekter och anser att småskaliga lokala projekt ofta är inledningen till varaktiga partnerskap som innebär ett stort mervärde för EU:s kulturella verksamhet.

1.22. Kommittén vill uppmuntra verksamhet på lokal och regional nivå som gör det möjligt för fler människor att delta i programmet. Sådan verksamhet är en av målsättningarna i det nuvarande programmet, och bör vara det även i framtiden. De lokala och regionala organisationerna, som befinner sig närmast människorna, är de som bäst kan stimulera till aktivt deltagande i kulturell verksamhet genom kontakter med konstnärer, frivilligorganisationer, utbildningsanstalter och befolkningen i allmänhet. Dessa organisationer är också de som effektivast når fram till "missgynnade" grupper. De är alltså bäst lämpade att säkerställa så stor tillgång som möjligt till kulturell verksamhet och maximalt utnyttjande av de möjligheter som finns. I detta sammanhang vill ReK uttrycka viss oro för de tankar som kommissionen gett uttryck för i sitt underlag till det offentliga samrådet, "Att utforma Europeiska unionens framtida program för kultursamarbete efter 2006". Kommissionen talar där om att inrätta "europeiska 'plattformar' för samarbete" för att främja "varaktigt samarbete med multiplikatoreffekter". Kommittén anser att begreppet "europeiska 'plattformar' för samarbete" kan vara tvetydigt och oklart och leda till att det fria kulturella skapandet begränsas. Detta begrepp bör därför avskaffas eller åtminstone förtydligas.

1.23. Regionkommittén anser att de prioriteringar som kommissionen fastställer för programmet inte bör vara sektorsmässiga eller ämnesmässiga utan baserade på en uppsättning program mål. Prioriteringarna kan omfatta till exempel interkulturell dialog inom Europa som tar hänsyn till minoriteter, konstnärers och konstverks rörlighet, innovation, främjande av kulturarvet, kulturell dialog med tredje land samt främjandet av lokal kulturverksamhet.

1.24. Kommittén välkomnar det förslag som kommissionen lagt fram i samband med det offentliga samrådet om att särskilt beakta musik- och förlagsbranschen i EU:s verksamhet.

1.25. Kommittén vill understryka att dialog mellan folken är viktigare än någonsin och anmodar därför kommissionen att underlätta samverkan med tredje land, särskilt våra närmaste grannar i Medelhavsområdet och i stabilitetspaktens länder. Kommissionen bör också öka möjligheterna för alla européer, även de som inte har europeisk bakgrund, att bevara sina egna traditioner och att i större utsträckning ta del av och uppskatta alla kulturtraditioner, vare sig de är europeiska eller inte, i efterföljaren till Kultur 2000-programmet.

Administration och finansiering

Kommitténs bedömning

1.26. ReK välkomnar den vilja som kommissionen ger uttryck för i beslutet om att förlänga Kultur 2000-programmet att låta den allmänna principen för det framtida programmet för kulturellt samarbete efter 2006 vara att se till att det kan utnyttjas "på ett så enkelt sätt som möjligt". Hittills har programutnyttjandet hämmats av alltför mycket byråkrati och tunga finansieringskrav, och det har ofta drabbats av betydande administrativa blockeringar, vilket har en negativ inverkan på de innovativa och nyskapande projekt som kommissionen säger sig vilja uppmuntra.

1.27. ReK anser också att ansökningsförfarandet måste förenklas eftersom komplexiteten i det nuvarande förfarandet innebär en diskriminering av mindre aktörer, t.ex. små förlag, som inte har råd att anställa särskilda handläggare. Dessutom måste ansökningsformuläret anpassas bättre till dagens konstorganisationer. Till exempel finns det ingen "plats" för produktionskostnaderna i det nuvarande ansökningsformuläret.

1.28. Enligt ReK:s mening är begränsningarna av antalet partner i det befintliga programmet (tre i ettåriga program och fem i fleråriga program) godtyckliga. Projekten bör bedömas på grundval av deras inneboende kvalitet, och bilaterala projekt bör tillåtas om kvaliteten är hög.

1.29. Kommittén instämmer i att det finns behov av snabbare tillgång till finansiering. Arbetet över nationsgränserna är alltid dyrt, och konstorganisationerna har nästan alltid ont om pengar och sällan några reserver. Därför behövs en snabb finansiering när projektet väl har godkänts. Det har hittills gått långsamt att få gemenskapsfinansiering till framgångsrika projekt, vilket har lett till att vissa organisationer nästan hamnat på obestånd på grund av sena utbetalningar från gemenskapens fonder och de bankavgifter som under tiden infordrats. Ett mer flexibelt synsätt när det gäller finansiering in natura kan också behövas.

1.30. Regionkommittén skulle vilja se en ökad medvetenhet om kulturaktörernas skilda möjligheter att hitta medfinansiering. Kommittén noterar att aktörer i de anslutande länderna ofta har särskilda svårigheter, vilket i många fall har lett till att de har tvingats dra sig ur programmet. Det behövs ett mer flexibelt arbetssätt. Medfinansieringsandelen för kulturaktörer från de anslutande länderna som deltar i programmet skulle kunna sänkas från nuvarande 5 % till 2,5 % fram till slutet av programperioden 2007–2013.

1.31. Kommittén menar också att det nuvarande taket för de totala projektutgifterna (gemenskapsfinansiering + medfinansiering) för ettåriga och fleråriga projekt inte fungerar i praktiken utan bör ses över i framtiden. Man bör också se till att inte alltför stor andel av projektkostnaden läggs på administration. ReK anser att administrationskostnaderna bör begränsas till maximalt 20 %.

1.32. ReK beklagar att ansökningsomgångarna utlysts så sent och önskar att satsningar görs för att undvika de administrativa förseningar som hela tiden har kännetecknat programmet. På så vis skulle aktörerna kunna inleda sina projekt i början av året, inte halvvägs in i det, vilket skulle göra det lättare att delta i programmet, särskilt för små aktörer på lokal och regional nivå som ofta är de som främjar de mest nyskapande projekten.

1.33. ReK betonar att proportionaliteten måste vara en vägledande princip i framtiden. För närvarande tar förhandlings- och beslutsprocessen alldeles för lång tid i förhållande till storleken på de budgetar det gäller, och det finns starka skäl för att fastställa strikta tidsgränser, till exempel två månader för projektutvärdering och beslut om avslag eller antagande.

Informationsspridning

Kommitténs bedömning

1.34. Kommittén känner oro när det gäller tillgången till information, som i det nuvarande programmet mest liknar ett lotteri med tanke på skillnaderna i effektivitet mellan de olika kulturkontaktpunkterna i de medlemsstater som deltar i programmet. En genomförandebyrå, som kommissionen föreslår, skulle kunna vara till nytta om den utformas med tanke på sektorns särart.

1.35. Kommittén vill betona behovet av ökad tydlighet och öppenhet när det gäller tillgången till information om särskilda kulturevenemang med en europeisk eller internationell dimension (område 3), en del av programmet som alltid har varit dunkel.

1.36. Kommittén anser att de nationella kulturkontaktpunkterna har en viktig roll att spela för spridningen av information om programmet till lokala och regionala aktörer, och noterar med tillfredsställelse att vissa kontaktpunkter har regionala kontor för att föra tjänsterna närmare potentiella projektansvariga ute på fältet. Deras uppgift är nu att kommentera utkast till Kultur 2000-förslag och att kanalisera förväntningarna, något som är mycket värdefullt och som bör fortsätta i framtiden.

1.37. Regionkommittén uppmanar alla lokala och regionala myndigheter att utarbeta rapporter om de fördelar som skulle åstadkommas om man ökade den ekonomiska och administrativa stödnivån för kulturell verksamhet med en viss fastställd procentandel årligen.

Projekturval

Kommitténs bedömning

1.38. Regionkommittén anser att projekturvalsmetoden bör förbättras och göras mer enhetlig i nästa ramprogram för kulturellt samarbete. Om programmet skall bli trovärdigt måste medlemmarna i urvalskommittén vara specialister inom sina områden.

1.39. ReK begär att urvalet enbart skall baseras på urvalskommitténs bedömning av projektets innehåll och konstnärliga värde.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Kommitténs bedömning

2.1. Kommittén välkomnar kommissionens avsikt att vidta förberedande åtgärder under 2005–2006 för att skapa bättre förutsättningar för det program som kommer att ersätta Kultur 2000. Kommissionen bör ta tillfället i akt att experimentera och pröva innovativa idéer och att genomföra pilotåtgärder inom musikområdet, en sektor som hittills inte har ägnats separat uppmärksamhet i gemenskapens åtgärder.

2.2. Kommittén välkomnar förslaget att förlänga Kultur 2000-programmet, som löper ut den 31 december 2004, till 2006.

2.3. ReK:s står bakom den budget som kommissionen föreslår för 2005–2006, men anser att den totala budgeten för nästa kulturprogram för perioden 2007–2013 bör ökas om programmet skall kunna fungera som ett effektivt instrument för den kulturella verksamheten.

2.4. Kommittén anser att efterföljaren till Kultur 2000-programmet för att öka deltagandet i verksamheten bör inrikta verksamheten på den lokala och regionala nivån, inte på storskaliga evenemang.

2.5. Regionkommittén anmodar kommissionen att se till att regionala språk och minoritetsspråk integreras i reguljära program som Kultur 2000 och dess efterföljare, i linje med EU:s kommande strategi och handlingsplan för språk.

2.6. Kommittén anser att det kommande programmet för kulturellt samarbete inte bara bör tillåta utan aktivt uppmuntra projekt som omfattar flera sektorer och konstarter.

2.7. Regionkommittén anmodar kommissionen att förenkla de administrativa förfarandena i linje med proportionalitetsprincipen.

2.8. Regionkommittén anmodar kommissionen att säkerställa att de ansvariga för godkända projekt i framtiden erhåller de medel gemenskapen anslagit snarast möjligt, utan onödiga förseningar som kan vara katastrofala för små aktörer.

2.9. Kommittén anser att projekturvalsprocessen bör förbättras. Medlemmarna i urvalskommittén bör utses på grundval av deras sakkunskap på området, och projekturvalet bör baseras endast på projektens konstnärliga värde.

Bryssel den 9 oktober 2003

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av rådets beslut nr 821/2000/EG av den 20 december 2000 om genomförande av ett program för att stimulera utveckling, distribution och marknadsföring av europeiska audiovisuella verk (Media Plus–Utveckling, distribution och marknadsföring)", och**
- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av Europaparlamentets och rådets beslut nr 163/2001/EG av den 19 januari 2001 om genomförande av ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin (Media–yrkesutbildning) (2001–2005)"**

(2004/C 23/06)

BAKGRUND

Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av rådets beslut 2000/821/EG av den 20 december 2000 om genomförande av ett program för att stimulera utveckling, distribution och marknadsföring av europeiska audiovisuella verk (Media Plus–Utveckling, distribution och marknadsföring) (KOM(2003) 191 slutlig).

Förslaget om ändring av Europaparlamentets och rådets beslut nr 163/2001/EG av den 19 januari 2001 om genomförande av ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin (Media–yrkesutbildning) (2000–2005) (KOM (2003) 188 slutlig).

Rådets beslut av den 5 maj 2003 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket.

Presidiets beslut av den 23 januari 2003 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Det utkast till förberedande yttrande (CdR 166/2003 rév.) som antogs av EDUC-utskottet den 11 juli 2003 (föredragande: Susie Kemp, ledamot av West Berkshire Council, UK-PPE).

Och av följande skäl:

- 1) Rådet och Europaparlamentet har genom beslut nr 163/2001/EG inrättat programmet Media-yrkesutbildning, ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin för perioden från den 1 januari 2001 till den 31 december 2005.
- 2) Genom beslut 2000/821/EG inrättade rådet programmet Media Plus, som syftar till att främja utveckling, distribution och marknadsföring av europeiska audiovisuella verk under tiden 1 januari 2001–31 december 2005.
- 3) Det är ytterst viktigt att se till att gemenskapspolitiken för stöd till den europeiska audiovisuella sektorn fortsätter, med tanke på gemenskapens mål enligt artikel 150 i fördraget.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 51:a plenarsession (den 9 oktober 2003) följande yttrande.

1. Regionkommitténs synpunkter

inom denna mycket dynamiska och kreativa serviceverksamhet.

Regionkommittén

1.1. Regionkommittén välkomnar förlängningen av programmen Media Plus och Media-yrkesutbildning med ytterligare ett år med sikte på nya program från år 2007.

1.5. Medieprogrammen har stor potential att skapa större medvetenhet om den kulturella mångfalden i EU:s medlemsstater och regioner, en mångfald som kommer att öka i samband med utvidgningen. ReK anser dessutom att programmen har stora möjligheter att främja den språkliga mångfalden, vilket särskilt gynnar minoritetsspråken.

1.2. Kommittén delar kommissionens åsikt att utvidgningen kommer att innebära förändringar som i sin tur kommer att påverka gemenskapens verksamhet inom den audiovisuella sektorn och att framtidens program måste anpassas till dessa förändringar. Det är mycket viktigt att effekten i dessa program inte går förlorad.

1.6. Kommittén stöder syftet med det förlängda Media Plus-programmet att öka potentialen i länder och regioner med låg produktionskapacitet inom den audiovisuella sektorn och begränsad språklig eller geografisk täckning, och erkänner betydelsen av detta mål i det förlängda programmet.

1.3. ReK erkänner att den europeiska filmindustrin fortfarande är mycket liten och anser därför att åtgärder genom Media Plus samt Media-yrkesutbildning är av största betydelse. Europas film-, TV- och multimedieindustrier måste ständigt öka konkurrenskraften, och gynnsamma förutsättningar måste skapas om de europeiska företagen skall klara sig i den allt hårdare globala konkurrensen. Uppsplittningen inom den europeiska filmindustrin är en svaghet som måste kompenseras genom fler initiativ när det gäller arbete i nätverk och samarbete mellan aktörerna i den audiovisuella industrin.

1.7. Kommittén erkänner och välkomnar de möjligheter som Media Plus innebär när det gäller att direkt reagera på de mycket snabba tekniska förändringar som sker särskilt inom den audiovisuella sektorn och kommunikationsindustrin.

1.4. ReK instämmer i att det finns stor tillväxtpotential i Media Plus-programmet, med möjligheter att skapa fler än 300 000 mycket högt kvalificerade arbetstillfällen inom den audiovisuella sektorn. Kommittén hoppas att detta antal kommer att öka genom att medieprogrammen förlängs, eftersom en viktig funktion i dessa program är att säkerställa tillgången på kompetent arbetskraft till de nya arbetstillfällena

1.8. Kommittén välkomnar de fortsatta åtaganden som medieprogrammen innebär i fråga om livslångt lärande och EU-omfattande yrkesutbildning. Denna förlängning av programmen kommer att innebära en fortsättning på möjligheterna att utbilda och fortbilda dem som jobbar inom den audiovisuella sektorn och kommunikationsindustrin.

1.9. Regionkommittén anser att det fortfarande finns behov av bättre informationsspridning i fråga om Media Plus och Media-yrkesutbildning, och anmodar därför kommissionen att beakta hur informationsbyråerna Media Desk kan förstärkas och antalet byråer ökas. De lokala myndigheterna kan delta aktivt genom att upplåta offentliga lokaler som bibliotek och kulturcentrum.

1.10. Kommittén välkomnar den proportionella budgetökningen för programmet Media Plus, men ställer sig tveksam till budgeten för Media-yrkesutbildning, som inte ökat proportionellt.

1.11. ReK välkomnar den kommande utvärderingen av de båda löpande programmen och ser fram emot att få ta del av utvärderingsresultaten. Kommittén är särskilt intresserad av att få veta hur programmen har lyckats när det gäller att säkerställa ett betydande antal arbetstillfällen, öka förståelsen för den kulturella mångfalden samt främja minoritetsspråken.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Regionkommittén

2.1. Regionkommittén understryker behovet av att Media Plus-programmet i större utsträckning betonar informations-spridning när det gäller både arbetet med att få fram nya initiativ och offentliggörandet av de projekt som redan pågår.

2.2. Kommittén betonar behovet av att utveckla och öka antalet informationsbyråer, Media Desks, inom hela EU. Samarbetet mellan Media Desks och lokala och regionala myndigheter måste utökas, så att det lokala och regionala näringslivet kan få full kunskap om de möjligheter som medieprogrammen erbjuder.

2.3. Kommittén understryker att de lokala och regionala myndigheterna behöver involveras i ännu större utsträckning eftersom dessa myndigheter kan verka för ett ökat samarbete mellan de olika delarna inom den audiovisuella sektorn. Man bör främja regionala konsortier som består av alla de näringslivsaktörer som är inblandade i utbildning, finansiering, produktion och distribution. Bibliotek, kulturcentrum och andra offentliga lokaler bör utnyttjas för att öka medvetenheten

och ge allmänheten tillgång till audiovisuellt material, både gammalt och nytt. ReK anser att man bör beakta möjligheterna att inom ramen för Media Plus-programmet finansiera informationsteknik i offentliga lokaler för att underlätta den utvecklingen, och anser att pilotprojekt för detta bör beaktas i det nya programmet 2007.

2.4. Regionkommittén skulle gärna se att webbplatsen för Media Plus utvecklades ytterligare. Kommittén vill åter betona de möjligheter som en sådan webbplats skulle kunna skapa, särskilt när det gäller informations-spridning i hela den utvidgade unionen. Webbplatsen skulle kunna främja nätverket av europeiska utbildningsanstalter för film och television samt ge information om utbildning och andra möjligheter.

2.5. Regionkommittén vill uttala fortsatt stöd för standardiseringen av yrkeskvalifikationer inom hela EU och hoppas att de nya medieprogram som inleds 2007 innehåller åtgärder i denna riktning.

2.6. Regionkommittén betonar att programmet Media-yrkesutbildning bör leda till att man utvecklar och främjar av EU-omfattande utbildningsprogram, samtidigt som man utvecklar EU-omfattande utbildningsorgan och utbildningsinitiativ. Detta kan visserligen ske inom ramen för det förlängda programmet, men ReK hoppas att det nya programmet kommer att innehålla bättre åtgärder så att antalet EU-utbildare ökar.

2.7. Regionkommittén anser att programmen Media Plus och Media-yrkesutbildning även i fortsättningen skall utformas på grundval av principen om lika möjligheter så att jämställdhetsinitiativ uppmuntras.

2.8. Regionkommittén rekommenderar att man i utformningen av audiovisuellt material inom ramen för Media Plus och Media-yrkesutbildning skall ta särskild hänsyn till personer med funktionshinder.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen 2004–2006"

(2004/C 23/07)

BAKGRUND

Kommissionens arbetsdokument om den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen 2004–2006 av den 10 juni 2003 (KOM(2003) 343 slutlig).

Presidiets beslut av den 8 april 2003 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget ge RELEX-utskottet i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet.

Den årliga framstegsrapporten 2002 om genomförandet av handlingsplanen för den nordliga dimensionen av den 26 november 2002 (SEK(2002) 1296).

De riktlinjer som antogs vid ministerkonferensen i Luxemburg den 21 oktober 2002 om den nordliga dimensionen och som senare godkändes av rådet (allmänna frågor) den 22 oktober 2002.

Regionkommitténs yttrande om "Europeiska unionens nordiska dimension samt politik för gränssamarbete vid gränsen mellan Europeiska unionen och Ryska republiken och området kring Barents hav" CdR 10/96 fin ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande av den 15 september 1999 om kommissionens meddelande om en nordlig dimension i unionens politik (KOM(98) 589 slutlig) (CdR 107/1999 fin ⁽²⁾).

Regionkommitténs yttrande av den 9 oktober 2003 (CdR 175/2003 fin) om Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Ett utvidgat europeiskt grannskap: En ny ram för förbindelserna med våra grannländer i öster och söder.

Det utkast till yttrande (CdR 102/2003 rév. 2) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 5 september 2003 (föredragande: Lars Abel (DK-PPE), amtsrådsledamot i Köpenhamns amt, och Uno Aldegren (SE-PSE), regionråd i Region Skåne).

Bidragen från Arktiska rådet och Barentsrådet om den andra samrådsprocessen om den nordliga dimensionen och de allmänna erfarenheterna från Nordsjökommissionen rörande samarbetet kring regionala initiativ i det område som omfattas av den nordliga dimensionen.

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs syn på den nordliga dimensionens framtid.

och av följande skäl:

- 1) Det är viktigt att notera att perspektivet för det område som berörs av den nordliga dimensionen håller på att förändras dramatiskt i och med anslutningen av de nya medlemsstaterna, vilket innebär att det på det politiska och ekonomiska planet uppstår nya utmaningar. Av den anledningen är den nordliga dimensionen en viktig pusselbit i det nya EU.
- 2) Debatten om den nya handlingsplanen om den nordliga dimensionen måste inbegripa samtliga berörda parter, även lokala och regionala myndigheter och organisationer i de nya medlemsstaterna, för att processen skall föras framåt på bästa möjliga sätt och för att den skall bli effektivare, smidigare och mer konkret. Det är viktigt att den nordliga dimensionen ingår i den regionala politiken och tillämpas såväl på lokal och regional som på nationell nivå.
- 3) Det är lämpligt att arbeta vidare med den nordliga dimensionen i syfte att utveckla det utvidgade EU och vidareutveckla samarbetet med Ryssland och andra relevanta aktörer, t.ex. Norge, Island och Grönland.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

⁽¹⁾ EGT C 337, 11.11.1996, s. 7.

⁽²⁾ EGT C 374, 23.12.1999, s. 1.

1. Regionkommitténs synpunkter

1.1. Regionkommittén välkomnar kommissionens arbetsdokument om den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen 2004–2006.

1.2. Regionkommittén konstaterar med glädje att kommissionen vill göra ett stort antal aktörer delaktiga i initiativet, däribland lokala och regionala myndigheter.

1.3. Regionkommittén noterar att kommissionens förslag tydligt är baserat på principerna om aktivt deltagande från alla parter sida, subsidiaritet och komplementaritet, med en effektiv uppdelning av arbete och övergripande samordning och övervakning av de strategiska målsättningarna, prioriteringarna och den konkreta verksamheten.

1.4. Regionkommittén välkomnar även att särskild hänsyn tas till internationellt erkända principer om hållbar utveckling, goda styrelseformer, öppenhet och deltagande, jämställdhet mellan könen, minoriteters rättigheter och skydd av ursprungsfolken. Vidare välkomnar kommittén principen om att de deltagande parterna för en politik på de ekonomiska, sysselsättningsmässiga och sociala områdena som är ömsesidigt förstärkande i enlighet med Lissabonstrategin.

1.5. Regionkommittén anser att det i handlingsplanen om den nordliga dimensionen bör fästas stor vikt vid gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete med tanke på EU:s utvidgning. I det meddelande som kommissionens nyligen antog, "Ett utvidgat europeiskt grannskap", framhålls den nordliga dimensionen som en viktig faktor i det nya utvidgade EU och i Europa i allmänhet. Därför är det viktigt att vidareutveckla samarbetet även på lokal och regional nivå.

1.6. Regionkommittén betonar hur viktigt det är att processen i samband med den nordliga dimensionen grundar sig på nedifrån och upp-principen, eftersom det i hög grad är de lokala och regionala myndigheterna som ansvarar för genomförandet av EU:s regelverk. Vidare framhåller ReK vikten av en effektiv samordning av alla insatser vid kommissionens olika GD vad gäller den nordliga dimensionen, t.ex. genom inrättande av en specialiserad samordningsenhet för den nordliga dimensionen inom kommissionen.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Prioriteringar och beslutsprocesser – horisontella och vertikala

2.1. Regionkommittén skulle gärna se att det regelbundet anordnas forum för den nordliga dimensionen där representanter för lokala och regionala myndigheter i Östersjöområdet samlas.

2.2. Regionkommittén skulle också gärna se att de lokala och regionala myndigheterna i länderna i Östersjöområdet rådfrågas i samband med den konkreta utformningen av programmen och projekten. De lokala och regionala myndigheterna bör tilldelas större beslutsbefogenheter för att säkerställa ett mer rättvist deltagande.

2.3. Regionkommittén föreslår att ett rådgivande organ inrättas, företrädesvis inom en redan befintlig organisation eller mekanism, där både den horisontella och den vertikala nivån finns representerade, dvs. EU, nationella myndigheter, Östersjöstaternas råd (CBSS), lokala och regionala myndigheter, deras organisationer och Östersjöorganisationer som Östersjöstaternas subregionala samarbete (BSSSC), och Östersjöstädernas förbund (UBC), Nordsjökommissionen, Arktiska rådet och Barentsrådet. Ryska lokala och regionala representanter bör ingå i det rådgivande organet, så att hela Östersjöområdet täcks. Det förefaller därför naturligt att Regionkommittén spelar en central roll i ett sådant initiativ vid sidan av Europeiska kommissionen.

2.4. Regionkommittén föreslår att verksamhet som är kopplad till genomförandet av program för den nordliga dimensionen på lokal och regional nivå utvärderas och tas i beaktande, och att kommissionen och medlemsstaterna där så behövs initierar och främjar stärkandet av de lokala och regionala myndigheternas administrativa kapacitet.

2.5. Regionkommittén anser att följande områden bör ges hög prioritet eftersom lokala och regionala myndigheter i de flesta länder har befogenheter inom dessa sektorer: mänskliga resurser, utbildning, hälsa, miljö, transporter, företagsutveckling och regional utveckling samt kultur, stödda av informations- och kommunikationsteknik (IKT).

2.6. Regionkommittén föreslår att näringslivssamarbetet förstärks mellan den privata sektorn och de lokala och regionala myndigheterna, t.ex. genom inrättandet av ett rådgivande organ för affärsinriktade projekt.

Finansieringsramen för den nordliga dimensionen

2.7. Regionkommittén efterlyser en dynamisk diskussion mellan beslutsfattare och de genomförande myndigheterna på alla nivåer för att skapa en finansieringsram för handlingsplanen för den nordliga dimensionen.

2.8. Regionkommittén riktar uppmärksamhet mot Barcelonaprocessen för att se om en parallell modell är möjlig för den nordliga dimensionen.

2.9. Regionkommittén skulle gärna se att sammanhållningspolitiken för den nordliga dimensionen ingår som ett av EU:s ansvarsområden i likhet med exempelvis Meda-programmet, och framhåller att en finansiell ram måste etableras för att politiken skall kunna genomföras.

2.10. Regionkommittén framhåller att man bör skapa en egen budgetpost för den nordliga dimensionen. En ändamålsenlig finansieringsram skulle vara till nytta på alla prioriterade insatsområden inom den nordliga dimensionen. Förvaltningen av finansieringsramen bör vara enkel, och resursanvändningen så flexibel som möjligt.

2.11. Regionkommittén föreslår att de nationella regeringarna och rådet avsätter tillräckliga ekonomiska resurser till lokala och regionala insatser för kapacitetsuppbyggnad på såväl det mänskliga som det institutionella planet i syfte att lösa det problem som utgörs av frånvaron av en gemensam budget för politiken för den nordliga dimensionen.

2.12. Regionkommittén skulle gärna vilja undersöka möjligheterna för internationella finansorganisationer att i större utsträckning delta i utvecklingsprojekt inom ramen för politiken för den nordliga dimensionen.

Gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete – Tacis och Interreg

2.13. Regionkommittén betonar hur viktigt det är att de nuvarande Tacis- och Interreg-programmen samordnas på ett bättre sätt. De befintliga programmen har visat att samordningen mellan de två programmen är bristfällig. Ett enda grannskapsinstrument kan vara en möjlig framtida lösning på detta problem.

2.14. Regionkommittén anser att de nuvarande Interreg-programmen inte längre enbart bör omfatta fysisk planering, utan att de i stället bör utvidgas till att även omfatta andra prioriterade sektorer inom vilka lokala och regionala myndigheter har befogenheter, och att de nationella sjögränsområdena i Östersjön bör godkännas som stödberättigade inom alla delar av Interreg-programmen. Det är emellertid viktigt att notera att en utvidgning av tillämpningsområdena kommer att kräva ytterligare resurser.

2.15. Regionkommittén betonar hur viktigt det är att mindre, obyråkratiska finansiella instrument inrättas för mellanregionalt samarbete och projekt inom ramen för Interreg- och Tacis-programmen.

Miljöpartnerskapet för den nordliga dimensionen samt partnerskapet för folkhälsa och social välfärd för den nordliga dimensionen

2.16. Regionkommittén vill fästa uppmärksamhet vid det arbetssätt som tillämpas inom ramen för Miljöpartnerskapet för den nordliga dimensionen. Det är viktigt att låta lokala och regionala myndigheter ingå i partnerskapet, eftersom även dessa aktörer har behörighet på området.

2.17. Regionkommittén föreslår att man uppmärksammar partnerskapet för folkhälsa och social välfärd för den nordliga dimensionen. En internationell tillfällig arbetsgrupp lägger upp planeringen för partnerskapet, som inbegriper deltagande på ministernivå. Det är viktigt att låta lokala och regionala myndigheter delta i partnerskapet eftersom även dessa aktörer har behörighet på området.

Kaliningrad, regionerna i nordvästra Ryssland och polcirkeln

2.18. Regionkommittén framhåller att det är ytterst viktigt att särskilt uppmärksamma Kaliningradregionen inom den nordliga dimensionen på grund av dess geografiska läge inom det nya utvidgade EU, exempelvis genom inrättande av särskilda program och ekonomiska lösningar för projekt inom Kaliningradregionen och gränsöverskridande samarbete mellan Kaliningrad och dess grannar.

2.19. Regionkommittén pekar på erfarenheterna av redan nu etablerade samarbetsprojekt mellan lokala och regionala myndigheter som förefaller enklare att hantera än samarbetsprojekt på nationell nivå.

2.20. Regionkommittén anser att det är av största vikt att man inte enbart uppmärksammar Kaliningrad, utan även de andra regionerna i nordvästra Ryssland eftersom samarbetet med det nya EU innebär utmaningar även för dessa regioner.

2.21. Regionkommittén vill fästa uppmärksamhet vid det arktiska området, där ett mycket strängt klimat, långa avstånd, svag ekonomisk utveckling och en miljö som är sårbar för påverkan utifrån försvårar en ekonomisk och social utveckling. Det är därför viktigt att stärka samarbetet i området runt polcirkeln vad gäller alla initiativ som rör området i fråga. Begreppet det "arktiska fönstret" spelar en central roll i slutsatserna vid konferensen om den nordliga dimensionen och det arktiska fönstret i Ilulissat på Grönland den 28 augusti 2002.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet: Mer tillgängliga, rättvisa och väladministrerade asylsystem"

(2004/C 23/08)

BAKGRUND

Regionkommittén har avgett detta yttrande med beaktande av "Kommissionens meddelande om Mer tillgängliga, rättvisa och väladministrerade asylsystem" (KOM(2003) 315 slutlig),

Kommissionens beslut av den 31 juli 2003 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget,

Presidiets beslut av den 1 juli 2003 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

De politiska ramarna för invandring och asyl som fastslogs vid Europeiska rådets möte i Tammerfors i oktober 1999, där man efterlyste en gemensam EU-politik och partnerskap med ursprungsländerna, ett gemensamt europeiskt asylsystem, rättvis behandling av medborgare från tredje land samt effektivare hantering av migrationsströmmar,

Kommissionens meddelande om asylpolitik från november 2000, där man konstaterade behovet av att utforska åtgärder som skulle kunna bidra till att ge behövande rättsligt förankrad och säker tillgång till skydd i EU och samtidigt förhindra människosmuggling och människohandel, samt kommissionens meddelande om den gemensamma asylpolitiken och Agendan för internationellt skydd (KOM(2003) 152 slutlig),

Rådets direktiv om mottagande av asylsökande, som antogs formellt den 27 januari 2003,

Gemenskapsinitiativet Equal som syftar till att motverka marginalisering och ojämlikhet på arbetsmarknaden, och omfattar åtgärder för att öka asylsökandes integrering både socialt och yrkesmässigt,

Argoprogrammet, som antogs av rådet den 13 juni 2002 och som skall underlätta administrativt samarbete om yttre gränser, visering, asyl och invandring,

Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer, exempelvis vid krig,

Flyktingkommissariatets verkställande kommittés godkännande hösten 2002 av Agendan för internationellt skydd, i syfte att hantera "blandade" migrationsströmmar, att skapa en mer jämlik uppdelning av ansvar och bördor och att utarbeta adekvata skyddssystem,

Flyktingkommissariatets förslag till "Convention+", som syftar till att utöka kontrollen av "blandade" migrationsströmmar genom nya politiska infallsvinklar,

Regionkommitténs yttrande om invandrings- och asylpolitik (CdR 93/2002 fin) av den 16 maj 2002 ⁽¹⁾,

Regionkommitténs yttrande om rätt till familjeåterförening (CdR 243/2002 fin) av den 21 november 2002 ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ EUT C 73, 26.3.2003, s. 16.

De brittiska förslagen om en "bättre hantering av asylförfarandet" som debatterades på Europeiska rådets vårmöte 2003,

Det utkast till yttrande (CdR 249/2003 rév.) som antogs den 5 september 2003 av utskottet för yttre förbindelser (föredragande: Ruth Coleman, ordförande för North Wiltshire District Council (UK-ELDR)

och av följande skäl:

- 1) Medlemsstaterna är djupt oroade över att asylsystemen missbrukas, över att de "blandande" migrationsströmmarna, som ofta hänger samman med människohandel, blir allt större och över det stora antal asylansökningar som avslås när behovet av internationellt skydd utretts.
- 2) Även om det har skett avsevärda framsteg mot ett gemensamt europeiskt asylsystem, förhindras ytterligare harmonisering av de medlemsstater som inte vill gå längre än nationellt fattade beslut.
- 3) Det finns ett tydligt behov av att pröva nya metoder som inte minskar trovärdigheten i asylsystemet och inte åsidosätter den europeiska humanitära traditionen.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

1. Regionkommitténs synpunkter

Kommitténs bedömning

1.1. Kommittén välkomnar Agendan för internationellt skydd och medlemsstaternas och kommissionens positiva inställning till att tillämpa Agendan inom EU.

1.2. Vi är positiva till de tio grundförutsättningar som anges på sidorna 11–13 i kommissionens meddelande KOM(2003) 315 slutlig.

1.3. Regionkommittén är angelägen om att man respekterar tidsfristerna för den första fasen av harmoniseringen av det gemensamma asylsystemet.

1.4. Målsättningen att dela ansvar och bördor mer jämlikt bör inte enbart omfatta åtgärder för att fördela faktiska och ekonomiska bördor utan även insatser för att förbättra hanteringen av asylsystemet.

1.5. För att kunna utveckla rättvisare, snabbare och effektivare asylförfaranden måste medlemsstaterna vara beredda att pröva både hur snabbt asylansökningarna handläggs och vilken kvalitet granskningarna av ansökningarna håller.

1.6. ReK uppmanar till fortsatt debatt och information om kommissionens utredning om förutsättningarna för att handlägga asylansökningar utanför EU, som publicerades i december 2002, så snart den pågående undersökningen om vidarebosättningsprogram avslutats senare i år.

1.7. ReK understryker att diskussionen om en politik för återvändande även måste omfatta det stöd, både av ekonomisk och annan art, som krävs i berörda ursprungsländer.

1.8. Regionkommittén hoppas att programmet för tekniskt och finansiellt stöd till tredje land skall underlätta politiken för återvändande.

1.9. Den komplexa frågeställningen om att integrera personer som omfattas av internationellt stöd i värdlandet är särskilt angelägen. Därför skulle ReK välkomna en första diskussion med kommissionen om dess nya förslag till integrationspolitik. Mot denna bakgrund ser vi fram emot det yttrande om meddelandet om invandring, integration och sysselsättning ⁽¹⁾ som för närvarande behandlas i Regionkommitténs utskott för ekonomisk politik och socialpolitik.

1.10. För att effektivt kunna förhindra illegal invandring bör EU se över vilka möjligheter det finns för kontrollerad laglig invandring. Därför välkomnar ReK en fortsatt diskussion med kommissionen om dess förslag till invandringspolitik för gemenskapen.

1.11. ReK uppmanar kommissionen att undersöka mekanismer som garanterar att asylsökande utanför EU skyddas.

1.12. De befintliga systemen för asylhandläggning är komplicerade, kostsamma och ineffektiva.

⁽¹⁾ KOM(2003) 336 slutlig.

1.13. ReK välkomnar att konventet i utkastet till konstitutionellt fördrag har infört begreppet gemensamt europeiskt asylsystem, som innebär att minimireglerna slopas till förmån för en enhetlig rättslig ställning och gemensamma förfaranden för alla som behöver internationellt skydd. Detta möjliggör åtgärder som syftar till partnerskap och samarbete med tredje land. Det faktum att konventet föreslår att det konstitutionella fördraget skall träda i kraft 2009 befriar inte Europeiska unionen från kravet att snabbt inrätta ett gemensamt europeiskt asylsystem i enlighet med den strävan och de tidsfrister som fastställdes vid Europeiska rådets möten i Tammerfors, Sevilla och Thessaloniki, nämligen att före utgången av 2003 anta den grundläggande lagstiftning som ännu är under behandling, dvs. förslaget till rådets direktiv om miniminormer för när tredjelandsmedborgare och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning, och förslaget till rådets direktiv om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Kommitténs bedömning

2.1. ReK välkomnar och stöder den kampanj för att öka medvetenheten om EU:s politik för att motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism som förs av kommissionsledamot Anna Diamantopoulou.

Bryssel den 9 oktober 2003.

2.2. Kommittén efterlyser en beslutsam, samordnad EU-insats med hög profil för att stoppa människohandel.

2.3. ReK efterlyser en harmonisering av det gemensamma asylsystemet i stället för olika system i olika medlemsstater. Man bör främst inrikta sig på att införa ett mer välordnat och väladministrerat system.

2.4. ReK efterlyser en radikal översyn av systemet för handläggning av asylansökningar, med målsättningen att fastställa en enkel, tydlig och snabb metod för att kunna behandla asylansökningar, integrera de personer vars ansökningar godkänns och avvisa dem som inte uppfyller villkoren för asyl.

2.5. ReK anser att projekten rörande förbättrat skydd för flyktingar i deras hemregion bör drivas under Europeiska unionens ledning för att säkerställa större enhetlighet i asylpolitiken utanför EU. Dessa projekt bör också drivas i fullt samarbete med berörda länder och utifrån UNHCR:s rekommendationer.

2.6. ReK stöder kommissionens krav på ökade resurser för finansiering av gemenskapsinitiativ på asyl- och immigrationsområdet i den kommande budgetplanen (2007–2013), och anser att budgetpost B7-667, som rör samarbetet med tredje land i fråga om migration, bör förstärkas betydligt fram till 2006.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet inför Europeiska rådet i Thessaloniki om utvecklingen av en gemensam politik för olaglig invandring, människosmuggling och människohandel, yttre gränser och återvändande av personer som vistas olagligt i EU"

(2004/C 23/09)

BAKGRUND

Regionkommittén har avgett detta yttrande med beaktande av "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet inför Europeiska rådet i Thessaloniki om utvecklingen av en gemensam politik för olaglig invandring, människosmuggling och människohandel, yttre gränser och återvändande av personer som vistas olagligt i EU" (KOM(2003) 323 slutlig),

Europeiska kommissionens beslut av den 31 juli 2003 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet,

Presidiets beslut av den 1 juli 2003 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande i detta ärende,

Europeiska kommissionens grönbok om en gemenskapspolitik för återvändande av personer som vistas olagligt (KOM(2002) 175 slutlig),

Regionkommitténs yttrande i frågan den 20 november 2002,

Europeiska rådets beslut i Tammerfors (oktober 1999), i Laeken (15 december 2001) och i Sevilla (juni 2002),

Handlingsplanen från Santiago,

Bryssel förklaringen med anledning av den europeiska konferensen om förebyggande och bekämpning av människohandel (september 2002),

Europeiska kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén (KOM(2003) 336 slutlig),

Europeiska rådets beslut i Thessaloniki (19–20 juni 2003),

Det yttrande (CdR 250/2003 rév.) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 5 september 2003 (föredragande: Luc Van den Brande, senator, ledamot av det flamländska regionparlamentet (B–PPE)),

och av följande skäl:

- 1) Regionkommittén inser vikten av en gemensam politik för olaglig invandring, människosmuggling och människohandel, yttre gränser och återvändande i fråga om personer som vistas olagligt i EU.
- 2) Det är angeläget med ett konsekvent angreppssätt, integrerade instrument och en adekvat uppföljning.
- 3) Regionala och lokala myndigheter inom EU spelar en viktig roll i sammanhanget tillsammans med medlemsstaterna.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

1. Regionkommitténs ståndpunkt

människosmuggling och människohandel, yttre gränser samt återvändande i fråga om personer som vistas olagligt i EU.

Kommitténs bedömning

1.1. Regionkommittén sätter värde på att kommissionen i form av ett meddelande ägnar särskild uppmärksamhet åt en gemensam politik med avseende på olaglig invandring,

1.2. Kommittén anser att migration med sina olika aspekter med rätta är en politiskt högt prioriterad fråga i EU:s politik, vilket framgår av ett antal initiativ från kommissionens sida och av Europeiska rådets beslut i Tammerfors, Laeken, Sevilla och Thessaloniki.

1.3. ReK önskar att denna gemenskapspolitik skall vittna om ett konsekvent angreppssätt, baseras på integrerade instrument och få en adekvat och effektiv uppföljning.

1.4. Därför måste den nuvarande rättsliga grunden och de operativa instrumenten förstärkas, och vid behov måste lämpliga nya instrument sättas in.

1.5. Vi beklagar att man fram till i dag ännu inte har kunnat utveckla en gemensam vision och gemenskapsåtgärder i fråga om laglig invandring och om asylpolitik, trots att den illegala invandringen på så vis kan minskas och motverkas.

1.6. Vi anser också att en återvändandepolitik hela tiden måste bedrivas med respekt för de mänskliga rättigheterna och mänsklig värdighet inom ramen för en gemenskapspolitik på området.

1.7. Vi betonar att operativt samarbete och informationsutbyte är viktigt på alla områden.

1.8. En genomarbetad visumpolitik är viktig eftersom den i hög grad bidrar till att förhindra illegal invandring. Viseringspolitiken måste också baseras på ett effektivt informationssystem som är anpassat och kopplat till Schengensystemet.

1.9. Regionkommittén framhåller också behovet av ett effektivt gränskontrollsystem. I det sammanhanget är medlemsstaternas uppgifter och insatser viktiga. De måste dock samordnas med en gemensam EU-enhet.

1.10. Alla tänkbara ansträngningar måste göras för att bekämpa människosmuggling och människohandel, som ofta är förknippat med organiserad brottslighet.

1.11. Kommittén anser att särskild vikt måste fästas vid det människo-ovärdiga problem som kvinnohandel utgör. Kvinnohandeln måste bekämpas med alla medel.

1.12. Vi anser att en gemenskapspolitik i fråga om olaglig invandring bara kan bli ändamålsenlig inom en allmän ram för EU:s förbindelser med andra länder. Här är återtagandeavtal av stor betydelse, och ett nära partnerskap kan utvecklas.

1.13. Vi betonar med eftertryck att en gemenskapspolitik kan bli effektiv och trovärdig endast om tillräckliga finansiella medel anslås. För den närmaste tidsperioden måste detta ske omedelbart, och efter 2006 i form av en mer definitiv budgetering.

1.14. Lokala och regionala myndigheter är i allmänhet de första instanser som måste ta sig an dessa situationer och de därmed sammanhängande problemen. Följaktligen krävs det ofta att de agerar aktivt.

1.15. Det är därför nödvändigt och självklart att EU och medlemsstaterna involverar de lokala och regionala myndigheterna fullt ut i arbetet med gemenskapspolitiken.

1.16. Regionkommittén fäster särskild vikt vid den speciella situation som råder dels i regioner och kommuner som inte längre ligger vid EU:s yttre gränser, dels i dem som för första gången kommer att ligga i EU:s gränsområden.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Kommitténs bedömning

2.1. Regionkommittén anser att arbetet med en gemensam politik med avseende på olaglig invandring, människosmuggling och människohandel, yttre gränser samt återvändande i fråga om personer som vistas olagligt i EU måste påskyndas både globalt sett och ur alla olika aspekter.

2.2. Det är nödvändigt med ett konsekvent angreppssätt, integrerade instrument och en adekvat och effektiv uppföljning.

2.3. Vi påminner om att man i samband med en gemensam återvändandepolitik måste visa full respekt för mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet och fortsätta arbetet med ett särskilt gemenskapsinstrument till stöd för de prioriteringar som rådet har fastställt i sitt åtgärdsprogram. Där konstaterar rådet att invandring måste äga rum inom en tydlig rättslig och procedurmässig ram, och att ett direktiv om miniminormer för återvändandeförfaranden och ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning förefaller rekommendabelt.

2.4. Vi förväntar oss att man samtidigt utvecklar en gemensam vision för laglig invandring och asylfrågor.

2.5. Regionkommittén stöder ett vidareutvecklat och finslipat visumsystem och inrättandet av ett visuminformationssystem (VIS) som är kopplat till SIS II (Schengen)-systemet och skall vara i funktion senast 2006. De nödvändiga tekniska, rättsliga och finansiella åtgärderna för detta måste vidtas.

2.6. Kommittén pläderar för ett effektivt gränskontrollsystem och en integrerad politik för administration av yttre gränser. Som arbetsgrupp har den gemensamma enheten med sakkunniga i fråga om yttre gränser (Scifa+) inte möjlighet att fungera fullt ut. Därför måste den dagliga ledningen anföras ett organ med mer operativ karaktär. För ett effektivt gränsskydd krävs också att man skapar en europeisk gränsbevakningsstyrka, utan att för den skull nedvärdera de nationella enheternas betydelsefulla roll.

2.7. Vi ser gärna att man påbörjar omarbetningen av den gemensamma handboken och undersöker om man behöver inrätta nya institutionella mekanismer för att förstärka det operativa samarbetet i fråga om administration av de yttre gränserna, och om det krävs en fastare struktur för kontroll av sjögränserna.

2.8. Vi uppmanar kommissionen att kraftfullt bekämpa människosmuggling och människohandel, som ofta är i händerna på organiserad brottslighet, att i detta syfte intensifiera alla former av samarbete mellan ansvariga myndigheter och offer samt att eftersträva konkreta åtgärder, normer, bästa praxis och mekanismer för att förebygga människohandel. Vi uppmanar också rådet att anta förslaget om tillfälligt uppehållstillstånd för offer för olaglig invandring och människohandel.

2.9. Vidare uppmanar vi kommissionen och rådet att fästa särskild uppmärksamhet vid kvinnohandel och sätta in alla medel för att bekämpa denna kränkande verksamhet.

2.10. Det krävs förstärkt operativt samarbete och informationsutbyte på alla områden. I det sammanhanget inser kommittén nytta av att införa ett system för utbyte av uppgifter som bygger på modern och säker webbt teknik (ICONet) och ett nätverk av sambandspersoner för invandringsfrågor.

2.11. Vi förordar att alla migrationsrelaterade frågor skall behandlas i samband med gällande och framtida associerings- och samarbetsavtal med länder utanför EU, och rekommenderar avtal om återtagande med dessa länder som leder till ett övergripande partnerskap. Därigenom kan man bättre bekämpa olaglig invandring och underlätta återsändande, så att det blir acceptabelt både för EU:s medlemsstater och de återtagande länderna. En rättslig grund bör fastställas för att inrätta ett flerårigt program för samarbete med tredje land i migrationsrelaterade frågor.

2.12. Kommittén fäster speciell vikt vid att frigöra tillräckliga ekonomiska anslag för att på ett trovärdigt sätt kunna arbeta för att uppnå dessa övergripande mål, som utgör en högt prioriterad fråga för EU. Vi beklagar att man hittills inte har avsatt dessa medel, och stöder den lösning som kommissionen presenterar för att täcka de omedelbara behoven genom att se över Argoprogrammet, använda en del av den tillgängliga budgetmarginalen från 2004–2006 och eventuellt den nya budgetplanen för åren efter 2006 på området för rättsliga och inrikes frågor.

2.13. Vi vill se ett realistiskt och rättvist ansvarsfördelnings-system som kopplas till ett antal villkor och kriterier som bör beaktas särskilt, och som bygger på grundprinciperna om subsidiaritet och komplementaritet. Endast de kostnader som har ett direkt samband med gemenskapsdimensionen bör medfinansieras.

2.14. Det är självklart att EU och medlemsstaterna måste involvera de lokala och regionala myndigheterna som partner i utformningen av gemenskapspolitiken, eftersom dessa myndigheter i allmänhet är de första instanser som måste ta sig an dessa situationer och problem. Det krävs ofta att de agerar aktivt. De både kan och måste utnyttja sitt kunnande och sina framgångsrika metoder.

2.15. Kommittén föreslår att Schengenfaciliteter ställs till förfogande dels för regioner och kommuner som inte längre ligger vid EU:s yttre gränser, dels för dem som för första gången kommer att ligga i EU:s yttre gränsområden. I detta syfte bör man göra en inventering av behoven i olika avseenden, bl.a. i samband med infrastruktur och förlust av reguljär transittrafik. Nödvändiga stödinsatser och ekonomiska medel måste ställas till förfogande.

2.16. Vi anser att man i hög grad måste engagera alla tänkbara aktörer, såväl myndigheter som andra samhällsaktörer i syfte att få till stånd en fungerande gemenskapspolitik.

2.17. Slutligen stöder Regionkommittén förslaget att inrätta en europeisk flyktingfond.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- **"Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Ett utvidgat europeiskt grannskap: En ny ram för förbindelserna med våra grannländer i öster och söder", och**
- **"Meddelande från kommissionen – På väg mot ett nytt grannskapsinstrument"**

(2004/C 23/10)

BAKGRUND

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet "Ett utvidgat europeiskt grannskap: En ny ram för förbindelserna med våra grannländer i öster och söder" (KOM(2003) 104 slutlig).

Kommissionens beslut av den 13 juni 2003 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i detta ärende.

Presidiets beslut av den 8 april 2003 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande i detta ärende.

Kommissionens meddelande "På väg mot ett nytt grannskapsinstrument" (KOM(2003) 393 slutlig).

Förklaringen från Europa-Medelhavskonferensen i Barcelona den 28 november 1995 och Europeiska unionens samarbetsavtal med Tunisien, Israel, Marocko, den palestinska myndigheten, Jordanien, Egypten, Libanon, Algeriet, Syrien och Libyen.

Slutsatserna från Europeiska rådets möte i Wien i december 1998 om den nordliga dimensionen och Europeiska unionens partnerskaps- och samarbetsavtal med Ryssland samt Europeiska unionens partnerskaps- och samarbetsavtal med Ukraina, Moldavien och Vitryssland.

Regionkommitténs yttrande om kommissionens meddelande "En nordlig dimension i unionens politik" (CdR 107/1999 fin) av den 15 september 1999 ⁽¹⁾.

Regionkommitténs resolution om "Decentraliserat samarbete och de regionala och lokala myndigheternas roll i Europa-Medelhavspartnerskapet" (CdR 40/2000 fin) av den 16 februari 2000 ⁽²⁾.

Åtgärdsplanen för den nordliga dimensionen i fråga om EU:s externa och gränsöverskridande politik (2000–2003) av den 14 juni 2000.

Regionkommitténs yttrande om "Lokala och regionala myndigheters roll i Europeiska unionens strategi för Medelhavsområdet" (CdR 123/2000 fin) av den 20 september 2000 ⁽³⁾.

Slutsatserna från Europa-Medelhavskonferensen i Valencia den 22–23 april 2002.

Slutsatserna från ministerkonferensen om den nordliga dimensionen i Luxemburg den 21 oktober 2002.

⁽¹⁾ EGT C 374, 23.12.1999, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 156, 6.6.2000, s. 47.

⁽³⁾ EGT C 22, 24.1.2001, s. 7.

"Lägesrapport om meddelande från kommissionen om utvidgningens följder för de regioner som gränsar till kandidatländerna – Gemenskapsåtgärd för gränsregionerna" (KOM(2002) 660 slutlig) av den 29 november 2002.

Slutsatserna från Europa-Medelhavskonferensen i Köpenhamn den 12–13 december 2002.

Regionkommitténs yttrande om kommissionens rapport till rådet "Informationen om EU:s utvidgning" (CdR 325/2002 fin) av den 13 februari 2003 ⁽¹⁾.

Europaparlamentets resolution av den 9 april 2003 om slutsatserna från utvidgningsförhandlingarna i Köpenhamn.

Slutsatserna från rådets (allmänna frågor och yttre förbindelser) möten den 15 april, 30 september och 18 november 2002 samt den 24 februari, 18 mars och 14 april 2003.

Slutsatserna från Europeiska konferensen den 17 april 2003.

Slutsatserna från Europa-Medelhavskonferensen på Kreta den 26–27 maj 2003.

Kommissionens arbetsdokument "Den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen 2004–2006" (KOM(2003) 343 slutlig) av den 10 juni 2003.

Regionkommitténs yttrande om "Den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen 2004–2006" (CdR 102/2003 fin) av den 9 oktober 2003.

Det utkast till yttrande (CdR 175/2003 rév. 2) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 5 september 2003 (föredragande Manuel Chaves González, regionpresident i Andalusien (ES-PSE)).

och av följande skäl:

1. Efter den femte utvidgningen av Europeiska unionen öppnas nya perspektiv på förbindelserna mellan unionen och dess nya grannländer.
2. Länderna i södra och östra Medelhavsområdet har i årtionden varit ett prioriterat område för EU på grund av deras strategiska betydelse för unionens politiska och ekonomiska planer samt deras mänskliga och kulturella närhet.
3. EU:s förbindelser med Ryssland, Vitryssland, Moldavien och Ukraina kommer efter utvidgningen att få stor betydelse för säkerheten och stabiliteten i Europa.
4. I Laekenförklaringen befäste EU sitt åtagande att säkerställa fred och stabilitet genom att verka för frihet, solidaritet och mångfald.
5. EU bör stärka sina yttre förbindelser genom att främja de politiska och ekonomiska reformer som presenterades i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Köpenhamn.
6. Det politiska, ekonomiska, kulturella och sociala samarbetet mellan EU och dessa områden måste stärkas för att undvika nya skiljelinjer i Europa och skapa förutsättningar för ökat välbefinnande i dessa länder och för samtliga europeiska medborgare.

⁽¹⁾ EUT C 128, 29.5.2003, s. 56.

7. En av grundförutsättningarna för att genomföra grannskapspolitiken i dessa områden är att EU främjar regionalt och interregionalt samarbete i dessa områden.
8. Lokala och regionala myndigheter genomför samarbetsprojekt inom ramen för sina befogenheter och särskilt gränsöverskridande samarbetsprojekt med myndigheter i tredje land.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 51:a plenarsession den 9 oktober 2003.

Bakgrund

1. Ett utvidgat europeiskt grannskap: att anta utmaningen

1.1. Regionkommittén välkomnar kommissionens angelägna initiativ som definierar ett nytt politiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv på förbindelserna med våra grannländer i öster och söder, särskilt vid en tidpunkt då EU:s senaste utvidgningsprocess skapar nya och stora möjligheter för dessa länder.

1.2. ReK anser att när väl utvidgningsprocessen är avslutad har EU en förpliktelse att bidra till den ekonomiska och sociala utvecklingen i grannländerna, inte bara ur ett europeiskt perspektiv utan också genom att omdefiniera den roll som EU bör spela internationellt och i den pågående globaliseringsprocessen.

1.3. ReK delar kommissionens synpunkt att det behövs nya initiativ för att främja regionalt och subregionalt samarbete i vissa av EU:s närområden och samtidigt skapa ett ömsesidigt beroende mellan dessa områden och EU.

1.4. Kommittén anser dessutom att EU har ett stort ansvar när det gäller att främja politisk och demokratisk stabilitet, säkerhet, hållbar utveckling och social sammanhållning i våra grannländer och på så sätt skapa vänskapliga förbindelser som bygger på ett konkret samarbete på alla nivåer och inom alla sektorer.

1.5. ReK anser att främjande av den interkulturella dialogen är ett grundläggande inslag i den nya grannskapspolitiken. Denna dialog bör stärkas genom en rad insatser där man visar på mångfalden i Europa, verkar för respekten för mänskliga rättigheter och motarbetar diskriminering, rasism och främlingsfientlighet.

1.6. ReK anser att en viktig utgångspunkt för en framgångsrik ny grannskapspolitik är att det civila samhället i EU och grannländerna deltar och engagerar sig i större utsträckning i detta sammanhang.

1.7. ReK vill fästa uppmärksamheten på att stora ekonomiska skillnader mellan två sidor av en gräns ofrånkomligen rubbar den sociala stabiliteten i regionen och ger upphov till illegal invandring, smuggling, organiserad brottslighet och liknande problem.

1.8. ReK anser att om EU omges av en "vänkrets" så får det positiva effekter för den politiska stabiliteten och den ekonomiska utvecklingen både i EU:s medlemsstater och grannländerna. En strategi som är alltför inriktad på en utvidgning av den inre marknaden eller på säkerhetsfrågor kan dock inte i sig garantera att länder samarbetar helt och fullt. EU måste också verka för kulturellt samarbete, hållbar utveckling och ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

2. En ny vision och en ny möjlighet

2.1. Regionkommittén anser att grannländerna måste ges intressanta och motiverande utvecklingsperspektiv och att det inte räcker att bygga vidare på de nuvarande associerings- och samarbetsavtalen. Stabilitet, säkerhet och välbefinnande bör vara konkreta mål som är möjliga att uppnå både för EU och dess grannländer.

2.2. ReK stöder därför skapandet av ett gemensamt område som omfattar både EU och dess partnerländer och som kan möjliggöra en gemensam marknad, frihandel, ett öppet investeringssystem, tillnärmning av lagstiftning och användning av euron som reserv- och referensvaluta vid transaktioner med grannländerna. Ytterst handlar det om visionen att "dela allt med unionen, förutom institutionerna" utan att man för den skull utestänger grannländerna på den europeiska kontinenten från möjligheten att nå en EU-anslutning, om de uppfyller Köpenhamnskriterierna.

2.3. Kommittén uppmanar också samarbetsparterna att gemensamt gripa sig an de allvarligaste hoten som vi i dag står inför: kriminalitet, terrorism, illegal invandring och miljöproblem.

2.4. ReK anser att unionen bör främja en ny politisk dialog utifrån gemensamma värderingar och principer, särskilt på områden som rör miljö, transporter, forskning, utbildning och kultur. Denna dialog bör kanaliseras till samhället i stort i avsikt att bekämpa fördomar och främja ömsesidig förståelse.

2.5. ReK understryker att en rad politikområden som ingår i detta nya perspektiv har särskilt stor betydelse för regionerna.

2.5.1. Kommittén efterlyser därför dels en ingående analys av de problem som försvårar handelsutbyte i gränsområden, dels harmonisering av lagstiftning och ökad säkerhet för att underlätta handeln.

2.5.2. Kommittén begär att man särskilt skall uppmärksamma de ekonomiska, sociala och mänskliga konsekvenser som integrationen av legala invandrare och kontrollen av den illegala invandringen innebär för EU:s kommuner och regioner. De behövs därför en klarare överblick över vilka problem och möjligheter som migrationsfenomenet ger upphov till.

2.5.3. ReK kräver en specifik transportpolitik för dessa områden, som förutom att vara belägna i EU:s periferi dessutom är drabbade av särskilda kommunikationssvårigheter, till exempel kombinationen av land- vattengränser.

2.5.4. ReK anser att man bör införa energimodeller som förenar tryggad energiförsörjning i EU och främjande av förnybara energikällor samt omställning av energikällor som utgör en större fara för miljön och befolkningen.

2.5.5. ReK framhåller att de nya grannländerna måste förbinda sig att vidta de åtgärder som krävs för att skydda miljön och bevara den biologiska mångfalden.

2.5.6. Kommittén anser att det behövs ekonomiskt stöd från EU-institutionerna, särskilt från Europeiska banken för återuppbyggnad och Europeiska investeringsbanken, för att utveckla och främja lokala produktionssystem inom små och medelstora företag som kan bidra till att de planerade politiska och ekonomiska reformerna i dessa länder faller väl ut.

2.6. ReK kräver att man ger dessa politiska åtgärder tillräckliga budgetmedel så att de kan genomföras på ett effektivt sätt och inte förlorar sin trovärdighet.

3. **Grannskap: olika länder, gemensamma intressen – ett differentierat, progressivt och målstyrt förhållnings-sätt**

3.1. Regionkommittén anser att EU för att kunna uppnå målen för grannskapspolitiken måste utforma nya gemensamma mekanismer och strukturer utanför de gällande avtalen genom att ge de nuvarande utvecklingsprocesserna en ny dynamik.

3.2. ReK stöder kommissionens förslag att man för att utveckla samarbetet skall tillämpa en strukturerad och progressiv strategi som bygger på ömsesidiga förpliktelser och varje partnerlands förmåga att uppfylla sina åtaganden. Det krävs även särskilda riktmärken för att kunna utvärdera resultaten innan man övergår till nästa etapp.

3.3. ReK bedömer det som lämpligt att varje land har en egen handlingsplan som förhandlas fram mellan kommissionen, medlemsstaterna och de enskilda grannländerna. Med hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas aktiva roll i grannskapspolitiken vill kommittén dock bli rådfrågad under förhandlingarna om varje enskild handlingsplan.

3.4. ReK anser att en gemensam strategi för grannländerna är ett viktigt steg i EU:s förbindelser med den närmaste omgivningen. Dessa länder har dock olika utgångsläge i sina förbindelser med EU och det är därför nödvändigt att definiera två olika handlingsstrategier: en för Medelhavsområdet och en för de västra nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen.

Ryssland och de västra nya oberoende staterna

3.5. Regionkommittén efterlyser ett nytt initiativ som bygger på tidigare erfarenheter (bl.a. Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, Östersjöstaternas råd och den nordliga dimensionen) och som jämfört med andra processer, t.ex. i Medelhavsområdet, gör det möjligt att ge det befintliga samarbetet mellan EU, Ryssland och de västra nya oberoende staterna en mer framträdande roll.

3.6. Kommittén efterlyser ett utökat samarbete mellan Ryssland och EU genom att den nordliga dimensionen, för vilken det bör skapas en lämplig finansieringsram, utnyttjas som katalysator. Det är därför viktigt att inrätta det forum för den nordliga dimensionen som rådet (allmänna frågor och yttre förbindelser) fattade beslut om vid sitt möte den 9 april 2001 i Luxemburg och ge lokala och regionala myndighetsföreträdare tillträde till detta forum.

3.7. ReK stöder en ny impuls i dialogen mellan EU och Vitryssland för att driva på de demokratiska och ekonomiska förändringarna och stärka de mänskliga rättigheterna i detta land samt för att möjliggöra för lokala och regionala myndigheter i EU att dela med sig av sina erfarenheter.

3.8. ReK anser att det krävs en snabb och långsiktig lösning på problemet Transnistrien, vilket utgör det främsta hindret för en positiv utveckling av politiken och ekonomin i Moldavien och är en källa till regionala spänningar.

Medelhavsområdet

3.9. Regionkommittén understryker att det redan finns ett viktigt instrument för förbindelserna med länderna i södra och östra Medelhavsområdet: Europa-Medelhavskonferensen i Barcelona, med sina tre politiska, ekonomiska och sociokulturella delar. Trots att partnerskapet EU-Medelhavsländerna inte har levt upp till de förväntningar som väcktes 1995 bildar det en ny ram för relationerna mellan EU och partnerländerna i Medelhavsområdet och syftar till att inrätta ett frihandelsområde före 2010.

3.10. ReK konstaterar att man måste förstärka Barcelona-processen genom att successivt och med hänsyn till graden av ömsesidiga åtaganden integrera Medelhavsländerna i EU:s samtliga politikområden.

3.11. Kommittén anser att det förstärkta samarbetet förutsätter en fördjupad politisk dialog, som i dag är mer angelägen än någonsin mot bakgrund av kriget i Irak och oförmågan att lösa konflikten mellan israeler och palestinier.

3.12. ReK stöder inrättandet av Europeiska investeringsbankens låneinrättning för investeringar och partnerskap mellan EU och Medelhavsområdet (FEMIP) och anser att denna inrättning bör ligga till grund för en Europa-Medelhavsbank.

3.13. ReK bedömer att EU:s nya grannskapspolitik för Medelhavsområdet bör bygga på ett strategiskt helhetskoncept som tar upp samtliga frågor och problem. Det krävs därför en genuin interkulturell dialog som kan bidra till ökade kunskaper om "den andra parten", ömsesidig förståelse och kulturell mångfald i Medelhavsområdet.

3.14. ReK betonar att grannskapspolitiken måste utformas olika från fall till fall och utgå från de enskilda ländernas förbindelser med EU och åtagandena i partnerskapet. EU bör överväga att öka stödet till de länder som uppfyller sina åtaganden. Vi stöder därför Marockos begäran om att få en särskild ställning i förbindelserna med EU.

4. Ökat deltagande och inflytande för lokala och regionala myndigheter

4.1. Regionkommittén begär att lokala och regionala myndigheter rent allmänt skall vara aktivt involverade i denna nya politik. De bör särskilt delta i följande sammanhang:

Gemensamma frågor

4.2. Regionkommittén anser att man bör främja samarbete mellan lokala och regionala myndigheter i unionen och i dess södra och östra grannländer. Denna strävan bör utgå från ett "nedifrån-och-upp-perspektiv" för att säkerställa att dessa myndigheter medverkar i den nya grannskapspolitiken.

4.3. ReK begär i enlighet med kommissionens vitbok om styrelseformerna i EU att lokala och regionala myndigheter i EU skall rådfrågas innan man föreslår nya initiativ inom grannskapspolitiken. Detta samråd är särskilt viktigt vid fastställande av mål, riktmärken och tidsplaner för att genomföra handlingsplanerna i varje enskilt land.

4.4. Kommittén begär dessutom att gränsregionerna skall delta vid utformning, genomförande och utvärdering av dessa handlingsplaner.

4.5. ReK anser att de initiativ som finansieras av EU, medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna i EU och dess grannländer måste vara samordnade och komplettera varandra i strävan efter ökade samverkans effekter och effektivare resursanvändning.

4.6. ReK begär att man särskilt skall uppmärksamma gränsregioner, som bör få tillräckliga medel och instrument, och följa samma strategi som kommissionen föreslår i "Gemenskapsåtgärd för gränsregionerna" från november 2002.

4.7. ReK föreslår att EU skall inleda en intensiv och öppen debatt mellan de olika styrelsenivåerna om gränserna för EU:s politiska insatser. Det är särskilt viktigt att de lokala och regionala myndigheterna deltar i debatten eftersom det garanterar ett erkännande av den mångfald och de särdrag som utmärker Europa.

4.8. Kommittén upprepar att lokala och regionala myndigheter spelar en grundläggande roll i de olika gränsöverskridande och interregionala samsamarbetsprocesserna i och med deras speciella ställning i EU:s decentraliserade samarbete.

4.9. ReK efterlyser ett stödinstrument för de lokala och regionala myndigheterna, särskilt i gränsområden, för att de på ett effektivt sätt skall kunna utföra sina uppgifter på integrations- och informationsområdet när det gäller integration av invandrare. Kommittén begär i detta sammanhang att den lokala och regionala dimensionen skall ingå i EU:s migrationspolitik.

Ryssland och de nya oberoende staterna

4.10. Regionkommittén efterlyser ett forum där lokala och regionala myndigheter kan mötas för att bedöma graden av politisk och administrativ decentralisering i Vitryssland, Moldavien, Ryssland och Ukraina. Ett sådant forum skulle kunna göra det möjligt för lokala och regionala myndigheter i EU och i dessa länder att strategiskt närma sig varandra.

4.11. ReK begär att regionerna skall delta vid planeringen av transportinfrastruktur eftersom det skulle bidra till ökad integration och sammankoppling av gränsområden.

4.12. ReK anser att man bör inleda ett program för ersättning eller omställning av kärnkraft i syfte att införa miljövänligare modeller och främja förnybara energikällor.

4.13. ReK förespråkar ökat gränsöverskridande samarbete om förvaltning och tullkontroll för att motverka människosmuggling och normalisera handeln med varor.

Medelhavsområdet

4.14. Regionkommittén upprepar, med hänvisning till Barcelonaförklaringen och slutsatserna från Stuttgartkonferensen och Europeiska rådets möte i Köln, sin begäran att de lokala och regionala myndigheterna – med sin speciella ställning – konkret skall involveras i förverkligandet av ett område för fred, stabilitet och utveckling i Medelhavsområdet.

4.15. Regionkommittén upprepar att detta bör ske genom inrättandet av en lokal och regional instans inom det institutionella samarbetet. Denna instans, som skall omfatta kommuner och regioner från båda sidorna av Medelhavet, skulle ha till uppgift att stimulera partnerskapet och utforma program som integrerar åtgärder i hela området.

4.16. Regionkommittén beklagar att det ännu inte har anordnats ett enda av de möten som enligt Barcelonaförklaringen skulle innebära att företrädare från lokala och regionala förvaltningar samlas för att göra en utvärdering av sina problem och utbyta erfarenheter. Kommittén begär följaktligen att dessa möten skall hållas från och med i år.

4.17. Regionkommittén upprepar sin begäran att det decentraliserade Europa-Medelhavssamarbetet skall utgöra en grundpelare i den samlade strategin. Kommittén föreslår därför att regionerna och kommunerna på uppdrag av kommissionen och inom ramen för det decentraliserade samarbetet får förvalta gemenskapsmedel som avsatts för partnerländerna i Medelhavsområdet.

4.18. ReK anser att Europa-Medelhavsstiftelsen bör vara en "stiftelsernas stiftelse" och innefatta alla nuvarande lokala, regionala och nationella initiativ i EU och i södra och östra Medelhavsområdet. Stiftelsen bör vara en katalysator och ett uttryck för dialogen mellan de kristna, muslimska och judiska kulturerna samt utgöra en utgångspunkt för att involvera kommunerna och regionerna i hela området genom att de civila samhällena etablerar närmare förbindelser. Kommittén understryker därför vikten av att införa ett särskilt informationsprogram som riktar sig till allmänheten i Medelhavsområdet och att ge lokala och regionala myndigheter en framträdande roll i detta program.

5. Ett nytt grannskapsinstrument

5.1. ReK stöder strategin och riktlinjerna i kommissionens meddelande "På väg mot ett nytt grannskapsinstrument".

5.2. ReK anser att de åtgärder som kommissionen föreslår måste säkerställa att en samordning sker mellan olika program som främjar det gränsöverskridande och interregionala samarbetet mellan EU och dess grannländer. Frånvaron av en sådan samordning, har hittills blockerat det samarbete som är nödvändigt för en harmonisk utveckling i grannländerna vilket Regionkommittén och andra institutioner tidigare har påpekat.

5.3. Det nya instrumentet skall förstärka de nuvarande gränsöverskridande och interregionala samarbetsmetoderna och göra det möjligt för de lokala och regionala myndigheterna att delta mer aktivt i detta samarbete.

5.4. ReK håller med kommissionen om att det nya grannskapsinstrumentet skall utgå från ett gemensamt förhållningssätt när det gäller samarbete och på så sätt göra det möjligt för myndigheterna inom EU och i grannländerna att samarbeta vid planering av insatserna.

5.5. ReK understryker vikten av att de lokala och regionala myndigheterna deltar i utformningen, tillämpningen och utvecklingen av det nya grannskapsinstrumentet. Kommittén önskar att kommissionen organiserar konferenser och seminarier där man presenterar och analyserar det givande samarbete som lokala och regionala förvaltningar på båda sidor gränserna bedriver med egna resurser.

5.6. ReK stöder förslaget att upprättandet av det nya grannskapsinstrumentet skall ske i två faser. Beträffande den första fasen (2004–2006), understryker kommittén vikten av att grannskapsprogrammen lanseras i början av 2004. Dessutom anser kommittén att kommissionen måste ta hänsyn till programmen som EU:s kommuner och regioner utarbetar tillsammans med sina grannländer och stödja nya samarbetsinitiativ som det gränsöverskridande utvecklingsprogrammet Andalusien-Marocko, finansierat av Andalusien och den marockanska regeringen.

5.7. Regionkommittén understryker att förutom det gränsöverskridande samarbete som är kopplat till Interreg III A

måste det nya instrumentet även omfatta det interregionala samarbetet i Interreg III B. I detta sammanhang och för de specifika områden som gränsar till grannländer, efterlyser kommittén lansering av program som syftar till en integrerad utveckling, med särskilt fokus på regional planering, miljö, politik för små och medelstora företag, sysselsättning, ekonomisk och social politik, kultur samt hanteringen av migrationsströmmar med särskild uppmärksamhet på problem som är kopplade till säkerhet, mottagande och integration.

5.8. Beträffande den andra fasen önskar Regionkommittén att få delta i utformningen och fastställandet av det nya grannskapsinstrumentet från 2006 samt att få medverka i beslutsprocessen.

Bryssel den 9 oktober 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE
